

Mozirje praznuje

Krajevna skupnost Mozirje praznuje svoj praznik v spomin na zaključne boje v dolini. S tem, ko je padlo Mozirje, je bila Zgornja Savinjska dolina osvobodjena.

Obiskali smo predsednika sveta KS Mozirje inž. Radeta Rakuna in ga naprosili za razgovor o krajevni samoupravi v Mozirju.

Naša vprašanja predsedniku Rakunu so bila sprva pač splošna, pri tem je bilo poudarjeno dejstvo, da je krajevna skupnost Mozirje v marsičem težje vodljiva kot ostale, saj gre za sedež občine, torej občinsko središče, ki že samo po sebi zahteva večja prizadevanja, saj je vedno na očeh širše javnosti. Poleg tega je Mozirje največji kraj v občini, tudi to pomeni določene zahteve. Marsikdaj se v takih primerih križajo pristojnosti občine in krajevnega samouprave, vsaj v očeh prebivalcev, ki še vedno vidijo v občini prav vse odločitve.

V 4. samoprispevku je krajevna skupnost Mozirje prevzela kar vrsto nalog, ki jih tudi izvršuje. Seveda se pri nekaterih pojavljajo časovni premiki, kar je največkrat posledica zunanjih okoliščin, manj pa morda nedejavnost znotraj krajevnih skupnosti. Ko je predsednik Rakun govoril o dosedanjih uresnitvah načrtov, je najprej omenil ureditev ograje okoli pokopališča, sploh je ta objekt v celoti zahteval velika prizadevanja v delu sveta KS Mozirje. Že vrsto let se je urejalo pokopališče, mrliška vežica in kočno sedaj še ograja. Zemljišče je plazovito in je vsled tega za vsakršne gradnje zelo zahtevno, opravljena dela pa so seveda dražja, kot bi bila, če bi teh okoliščin ne bilo. Rade Rakun je v nadaljevanju navedel obnovo cestišč na Dobrovlje, v Trnavče, Kolostrat in na Gneču. Na sploh je sedaj v krajevni skupnosti pravo gibanje za posodabljanje cest! Cesta v Krnice je bila asfaltirana, kar velik zalogaj pa je cesta v Lepo njivo. Gre namreč za

Tudi ta ureditev je zahtevala delež krajevnih skupnosti. Še nekaj manjših odsekov cest je bilo urejenih, letos pa kaj posebnega ne bo več mogoče, saj so sredstva zelo omejena.

Zelo pomembna je čistilna naprava v Lokah. Ta je sestavni del čistilne naprave Nazarje — Mozirje in je v načrtu zadnjega samoprispevka. Dela so v zaključni fazi. Ko bo naprava pričela delovati, bo pomenila zelo pomemben člen v prizadevanju za čistejšo okolje.

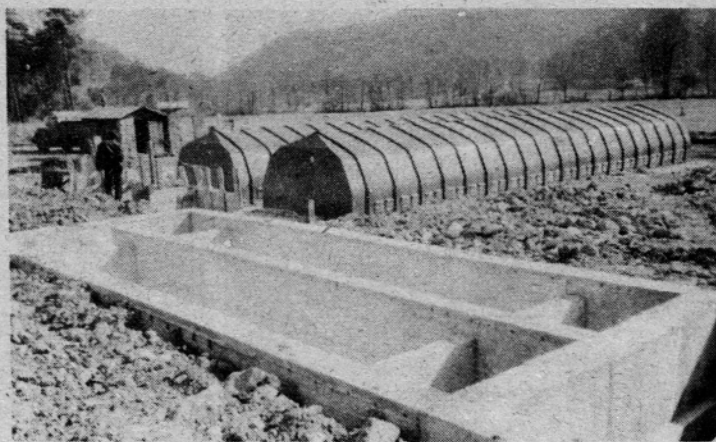
Dela na povečanju knjižničnih prostorov v Mozirju so v grobem opravljena. Tako je pričakovati, da bo osrednja knjižnica pridobila potrebne prostore v kratkem času. Podobno kot za knjižnico je v načrtu samoprispevka tudi postopna ureditev »kaplanije« (stare šole), ki naj bi v bodoče služila občinski glasbeni šoli in občinskemu zgodovinskemu arhivu. Predvideva se, da bi tam bile tudi stalne razstave narodopisne in zgodovinske vsebine, pač predstavitev preteklosti doline. Med velike naloge spada še razširitev zdravstvenega doma v Mozirju. Ni treba kaj posebej opisovati neznosne delovne razmere v tej zdravstveni ustanovi. Občani to dobro poznajo, zato so se tudi odločili prispevati v te namene! Kot vse kaže bodo z deli pričeli že to jesen.

Predsedniku Rakunu smo predložili negotovanje krajanov zaradi satelitske televizije, ki je bila obljubljena že maja, pa sedaj še ne deluje. Pojasnil je, da je bilo vrsto težav pri dobavi opreme. Že pri kablilih se je zataknilo, tako je moralo Gorenje seči celo po uvozu tega materiala. Del krivde za zamudo pa je tudi v tem, da so želeli izkoristiti razkopano okolje hkrati za polaganje telefonske mreže. Delavci PTT so ta dela načrtovali kasneje, pa so vendar z razumevanjem pristopili k polaganju svoje mreže, seveda je vse to povzročilo dodatno kasnenje del. Vendar pa se vztrajno dela, da bi krajan za praznik le lahko gledali na malih ekranih oddaje preko satelita. Da bi ustregli zahtevam bodočih gledalcev, pripravljajo še sprejem Zagreb I in II, pa tudi ASTRO bi naj kasneje videli. Če bo mogoče, bodo uredili še možnost lokalnega programa. Vsekakor je bila ta naloga zelo zahtevna, tako za krajevno skupnost, kot za krajane.

Večno tarnanje nad neznosnimi prometnimi razmerami v kraju, naj bi prenehalo, ko bo narejena obvoznica. Sredstva v okviru republike so zagotovljena, krajevna skupnost pa mora urediti razmerja z lastniki zemljišč, po katerih bo obvoznica tekla. Poiskali so skrajno varčno možnost, da bi pač čimmanj zemljišč prizadejali. Pri črpaliki naj bi krenila cesta čez Lave proti sejmišču in nato ob Savinji do Delejevega jez, kjer bi se priključila stari cesti. Če bi uspeli urediti vse predpriprave, bi dela lahko stekla prihodnjega pomlad. Glede avtobusne postaje pa bi se dogovarjali, ko bo obvoznica zgrajena, kajti slika bo šele potem popolna in bo omogočala najboljše možno rešitev.

Rade Rakun je ob koncu razgovora poudaril dobro sodelovanje znotraj sveta krajevnih skupnosti in zaželel vsem krajanom Mozirja zadovoljstvo in uspešnost ob krajevem prazniku!

A. Videčnik

V okviru letošnjega praznika občine Mozirje bodo v pogon spustili čistilno napravo v Lokah. Ta velika pridobitev se vklaplja v prizadevanja varstvenikov narave, saj je res zadnji čas, da začnemo bolj skrbno varovati naše okolje.

Financiranje krajevnih skupnosti je glavni problem

Pogovor s predsednikom Sveta KS Ljubno Rajkom Pintarjem smo pričeli z naslednjim vprašanjem:

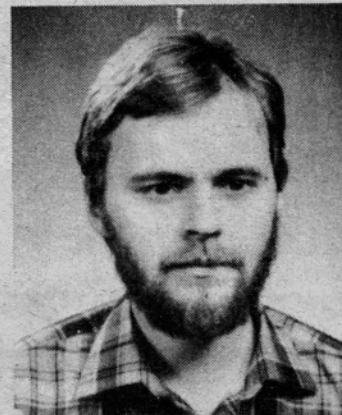
• Sedaj teče že tretje leto, ko ste predsednik Sveta KS Ljubno. Kako bi ocenili to obdobje?

PINTAR: Sedaj že odštevam dneve, ko bodo pretekla štiri leta, kolikor znaša mandat predsednika Sveta KS. Točne številke v tem trenutku ne vem, mislim pa, da je pred mano še dobro leto predsednikovanja. Sicer pa mi ni bilo nikoli žal, da sem se pred tremi leti dal pregovoriti. Res pa je, da je zelo naporno uskladiati čas med službo, družino in povrh še krajevno skupnostjo. Vendar, kot že rečeno, ni mi žal, saj smo v teh nekaj letih nekaj vendar naredili. Gotovo bi lahko še več, vendar časi niso več tako naklonjeni velikim pridobitvam kot pred desetletji in zaradi tega se marsikateremu dela krivica, ker se primerja jo pridobitve v tistem in današnjem času. Včasih me vse to spominja na primerjanje jabolk in hrušk.

• Pa vendarle, kaj ste naredili v zadnjih treh letih?

PINTAR: Pred tremi leti se je sedanje vodstvo krajevnih skupnosti znašlo pravzaprav v nezavidljivem položaju. Referendum za nov samoprispevek je bil pred vrati, ob tem pa so bile neizpolnjene glavne postavke iz prejšnjega programa. Da se pravilno razumemo — to ni kritika prejšnjega vodstva, saj so objekte pričeli graditi, vendar še niso bili

dokončani. Zato smo si takrat zadali nekaj glavnih nalog — asfaltirati cesto v Rastke, usposobiti dvorano prosvetnega doma, da bodo mogoče vsaj kinopredstave in dokončati gradnjo mrliške vežice, ki se je vlekla že nekaj let. Vse te cilje smo uspeli uresničiti, vendar je potrebno pošteno povedati, da zadnja dva objekta še danes nista v celoti dokončana, vendar pa oba omogočata kul-

RAJKO PINTAR — predsednik Sveta KS Ljubno

turno in dostojno uporabo. V tem času smo na Ljubnem, v Radmirju in Okonini pridobili kar precej novega asfalta, precej je izboljšana oskrba s pitno vodo, vendar še daleč od tega, da bi bili lahko zadovoljni. V Radmirju so obnovili staro šolo, nabavili tudi notranjo opremo, tako da imamo sedaj v krajevni skupnosti dve lepi dvo-

Rahel porast števila gostov na turističnih kmetijah

Na turističnih kmetijah v Zgornji Savinjski dolini je letos spet nekaj več gostov. Tujcev je sicer malo, skupni seštevek prenočitev pa bo gotovo večji od lanskega.

V avgustu na mozirskih turističnih kmetijah skorajda ni bilo mogoče najti prazne postelje. To pomeni, da se sezona kmečkega turizma podaljšuje, ugotavljajo v Kompasovi poslovalnici v Mozirju, kjer so letos turistom ponudili penzion na 25 kmetijah. Zanimivo je, da se počasi spreminja tudi

slika gostov. Včasih so na kmete hodili zaradi poceni počitnic, zdaj pa je tudi tak dopust dovolj drag. V avgustovskih dneh je bilo potrebno za penzion odšteti kar 242 tisoč dinarjev, kar je za marsikatero družino že veliko denarja. Morda je tudi to vzrok, da se je letos precej povečalo zanimanje za konec tedna na turističnih kmetijah. Tak počitek je sicer krajši, lahko pa je prav tako zanimiv.

I. B.

rani, katerih nas ni treba biti sram. Nadalje smo lani pred Božičem v zelo usklajeni akciji skupaj s Turističnim društvom in ljubenskim župnikom Martinom Pušenjakom osvetlili obe cerkvi, kar je zelo polepšalo zunanjo podobo kraja. Svoj piskrček smo pristavili tudi pri obnovitvi raznih brvi, kanalizacije in kar precej je še manjših stvari, ki pa so za posamezne predele krajevnih skupnosti precej pomembne. Trenutno pa je najpomembnejša akcija telefoniada. Pri tem je važno dejstvo, da noben prosiček v naši krajevni skupnosti ni ostal brez številke. Tako bo naša krajevna skupnost bogatejša za približno 190 telefonskih števil.

• Gotovo pa je ostalo tudi kaj nerealiziranega?

PINTAR: Seveda. Še vedno so predeli, ki imajo ob suši težave z vodo. Velik problem ostaja pokopališče. Prostor za novo pokopališče imamo urejen, ob tem tudi lokacijsko dovoljenje, nimamo pa gradbenega dovoljenja zaradi neurejenega odvodnjavanja. Enak ali pa še hušji problem je s pokopališčem v Radmirju. Vendar so vsi ti problemi rešljivi, zato ni treba biti pesimist. Res pa je, da so povezani z velikimi materialnimi stroški.

• Ko sva ravno pri denarju — kako pa je sedaj urejeno financiranje krajevnih skupnosti?

PINTAR: Žalostno je, da morajo danes predsedniki krajevnih skupnosti predvsem paziti, da jim inflacija ne požre vsega denarja. To je danes njegova glavna naloga. Namesto, da bi načrtoval akcije za nove pridobitve, moraš kar naprej razmišljati, kam bi vložil denar, da ne bi izgubil svoje vrednosti. To je po svoje dobro, saj ne dopušča spanja na lovorikah, po drugi strani pa onemogoča resnejše delo na daljše obdobje. Zato so se danes vodstva krajevnih skupnosti prisiljena mnogokrat spuščati v velike finančne avanture, ki pa imajo za posledico marsikatero neprespano noč. Naša krajevna skupnost prejme v tem trenutku približno 5 starih milijard din mesečno od samoprispevka. Vsaka večja akcija npr. v asfaltiranje cest pa že gre v stotine milijard. Kako torej to speljati? Pa vendarle gre, saj primeri iz prakse to potrjujejo. Recepti pa niso za objavo, prej bi bili pri-

merni za kakšno srhljivko. Količnik mi je znano, je podobna situacija tudi v vseh ostalih krajevnih skupnostih.

Sicer pa poleg samoprispevka prejemamo še denar iz cestno-komunalne skupnosti, vendar ta v glavnem zadošča le za pluzenje snega pozimi in za nekaj tovrstnih del. Zatorej se vse večje akcije izpeljujejo po načelu sodelovanja in prispevanja krajanov v prostovoljnem delu pa tudi v denarju ter s pomočjo delovnih organizacij. Kljub težkemu položaju združenega dela, so le-te še vedno pripravljene prispevati — posebej za tiste akcije, ki so resnično velika pridobitev za kraj. Iz vsega tega torej sledi, da je financiranje krajevnih skupnosti sistemsko neurejeno in če ne bi bilo samoprispevka, bi se dosti manj naredilo ali pa skoraj nič. Že leta opozarjamo na ta problem, vendar v republiki nič ne ukrenejo, ker si jemljejo za zgled mestne krajevnih skupnosti, kjer je veliko industrije in s tem tudi veliko več denarja. Zato si lahko privoščijo profesionalne tajnike v vseh krajevnih skupnostih, pa še administratorje povrh, za nameček pa še neuspele referendum. Pri nas čem podobnem ne moremo niti sanjati. Po drugi strani pa se krajevnim skupnostim nalagajo nove in nove naloge. Jaz trdim, da tiste ki jih naša družba ne zna sistemsko rešiti, pa jih zato naloži na ramena tistih, ki so najmanj po klicani za njihovo reševanje.

• So ljudje sploh še pripravljeni delati za napredek svojega kraja?

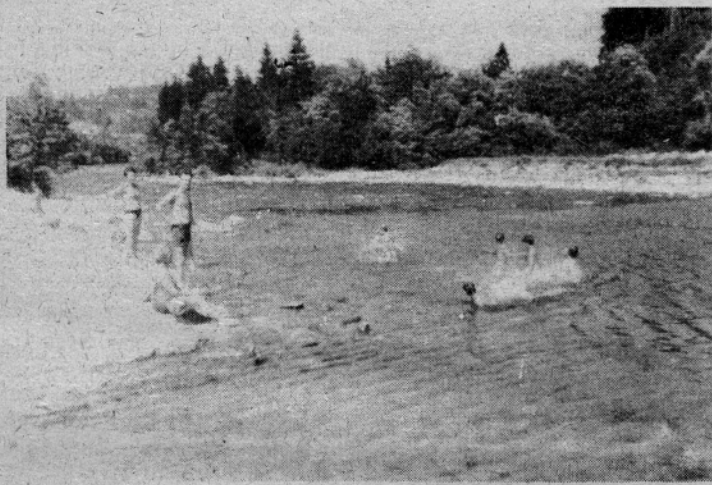
PINTAR: Napačno je prebranje, da niso. Praksa kaže prav nasprotno. Vendar pa niso pripravljeni sodelovati po nekaterih načelih boljševeškega udarništva. Popolnoma drugačna pa je slika, kadar gre za reševanje problemov, ki so vezani na neposredno okolico, kjer ljudje živijo. Takrat tudi najbolj skregani strnjeno svoje vrste in uspeh akcije je zagotovljen. Ob tem pa je posebej potrebno poudariti visoko solidarnostno pripravljenost ljudi, ki je potrebno priskočiti na pomoč sokrajanu, ki ga je prizadela nesreča. Sicer pa to velja za celo našo dolino in po tem se ljudje v Zgornji Savinjski dolini še vedno odlikujejo.

IPP

RADE RAKUN
Predsednik Sveta KS Mozirje

lokalno cesto, ki mora po predpisih biti ustrezno urejena, to pa zahteva naložbe, ki niso ravno poceni. Računajo, da bo izgotovitev ceste v dolžini kakih 1700 metrov stala preko 120 starih milijard. Ob tem velja zelo pohvaliti krajan Lepe njive, ki so prispevali izredno visoke zneske h gradnji, seveda pa je temu primeren tudi delež krajevnih skupnosti. Sploh so Leponjivci pokazali izreden posluh za oplemenitev kraja. Uredili so, na mestu kjer je nekoč stala šola, igrišče. Pri tem pa je treba posebej pohvaliti mladince, ki so si takšno igrišče želeli, pa pri gradnji tudi krepko sodelovali.

Letošnje poletje res ni nudilo možnosti za kopanje v naših rekah in potokih. Prvi letošnji kopalci so se pojavili šele v sredini avgusta, ker je sonce vendarle poslalo nekaj žarkov na naše kraje.

Navidez slabotni, pa močnejši od drugih

Nova Štifta je prijazna krajevna skupnost z dobrimi ljudmi, to je vas, razprostranjena na obronkih Menine, Rogatca in drugih vrhov, razprostranjena po širini in lepih pobočjih. Sodi med manj razvite krajevnih skupnosti v mozirski občini, sodi pa tudi med tiste, v katerih je najbolj razvita solidarnost, tu so sožitje med vsemi krajevnimi dejavniki, prostovoljno delo, marljivost in volja po lepšem jutri. Danes šteje okrog 700 prebivalcev, ki so v zadnjem obdobju dosegli zares lepe uspehe. V primerjavi z drugimi bolj razvitimi navidez skromne, za njihove razmere pa velike in celo odločilne.

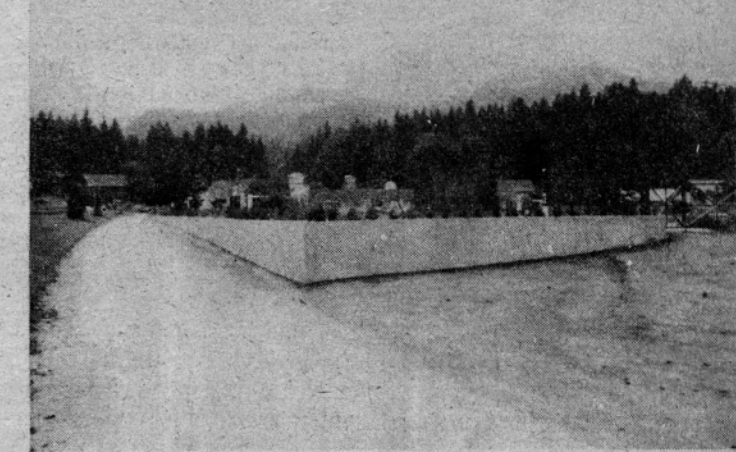
Posodobili so večino krajevnih cest in jih prevlekli z asfaltom, uredili vodovod, avtobusne postaje in pokopališče, urejajo športno igrišče, z novim gasilskim domom so pridobili tudi prostore za delo krajevnih skupnosti, prenovili so dvorano v prosvetnem domu in še bi lahko naštevali. Ob tem moramo povedati, da so prav vsi krajanje člani gasilskega društva, da so zelo delavni mladinci, mladi združniki in športniki, pridno pa dela tudi igalska skupina prosvetnega društva »Ljube Sovinšek«. Seveda jim tudi težav ne manjka. Omenimo le telefonsko omrežje, saj imajo na vsem področju vsega 30 števil.

Novo Štifo poznamo bolj malo, zato jo malo osvetlimo še z zgodovinskega vidika. To področje so ljudje naselili v zgodnjem srednjem veku, z ustanovitvijo gornjegrajskega samostana leta 1133 je tudi Nova Štifta pripadla v to posest. Preko Črnivca je

vodila vozna pot, po kateri so vozili sol in druge dobrine za potrebe samostana. Prva oznaka za kraj je bila Tirosek, najprej je v urbarju omenjenih 140 kmetij in 18 naseljenih pustot, ime Nova Štifta pa se prvič pojavi z nastankom romarske poti leta 1560. V nemškem jeziku pomeni novo ustanovo, omenja jo tudi Valvazor v Slavi vojvodine Kranjske pred več kot 400 leti, v letih okrog 1780 so imeli svojo občino in župnišče, ljudska šola je bila ustanovljena leta 1875, največ prebivalcev pa je Nova Štifta imela po prvi svetovni vojni, in sicer okrog 950. Takrat je imela tudi 7 gostiln, 3 trgovine, 14 žag in veliko obrtnikov. V času gospodarske krize je veliko ljudi odšlo v svet, celo 350 jih je bilo, ki se niso vrnili v rodni kraj. Druga vojna je terjala veliko človeških žrtev, ob tem pa je bilo porušeni 110 stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopj.

Po vojni so kraj temeljito obnovili, uredili cestno povezavo s kranjsko stranjo, ob vsem doseženem pa le s težavo ujemajo korak s časom. Pravijo, da so nekako na obrobju dogajanja, volje pa jim vseeno ne manjka. Ne glede na to, da živinoreja ne nudi prave socialne varnosti in ne glede na to, da se morajo voziti na delo v sosednje kraje kranjske, savinjske in šaleške dežele, so odločeni, da bodo kraju zagotovili lepše in boljše prihodnje dni. Mladi, ki ostajajo doma in pridno delajo, so najlepše zagotovilo za to.

J. P.

V KS Šmartno ob Dreti so v zadnjem času veliko postorili. O največji pridobitvi — vodovodu na Brdo smo že pisali. Med drugim pa so zelo polepšali zunanjo podobo pokopališča. Novi metri asfalta, urejena ograja in cvetje dajejo pokopališču popolnoma nov videz.

Kako smo gospodarili v prvem polletju

Gospodarjenje poteka v vedno bolj zapletenih predvsem pa v hitro spreminjajočih se razmerah. To pa pomeni, da ostaja v ospredju spopad z inflacijo kot temeljna naloga v okviru tekoče ekonomske politike.

S ciljem ustvarjanja in vzpodbujanja tržne konkurence so se v tem obdobju spremenili sistemski zakoni in sicer zakon o podjetjih, finančnem poslovanju, o računovodstvu in poslovnih bankah.

Obračuni so bili torej pripravljeni na novi obračunski osnovi, ki je neprimerljiva s preteklim obdobjem in prvič izdelani za pol leta skupaj. Poslovni rezultat je zato realno težko vrednotiti, o čem pa zamegljujejo tudi inflacijska gibanja in nerealni tečaj, ki ne vzpodbuja izvoznikov in izvoza na konvertibilno tržišče. Tečaj dinarja letos ni v celoti spremljal rasti domačih cen in se je v odnosu na te cene realno znižal za 17,9%. Rast cen na drobno za 48,7% in realni padec osebnih dohodkov zaposlenih v naši občini za 3,8%, zmanjšuje kupno moč porabnikov in nalaga vsem subjektom dinamično prilagajanje poslovne politike zahtevam trga.

V tem obračunskem obdobju ugotavljamo ugodno rast fizičnega obsega industrijske proizvodnje, saj se je le-ta povečal v primerjavi s prvim polletjem preteklega leta za 8,7%, kar je za 4,1 hitreje od rasti v republiki. Največji porast proizvodnje je prisoten pri Gorenju MGA za 11,9%, pri Eltroju za 11,0% in pri Gorenju GLIN za 7,2%. Ugodne rasti ugotavljajo tudi v gozdarstvu pri oddaji lesa in sicer za 3%, medtem ko je gojenje gozdov nižje od lanske ravni. Nadaljuje se padec kmetijske proizvodnje in sicer pri mleku in odkupu živine za 6,8%, pri jajčni proizvodnji pa kar za 11%. Nekoliko višja je le brojerska proizvodnja. Izredno zaskrbiljujoči so podatki v panogi turizma in gostinstva, kjer se je število nočitev v zasebnem in družbenem sektorju znižalo za 40%, promet v gostinstvu pa padel za četrtno.

Pozitivna gibanja se ugotavljajo tudi na področju mednarodne menjave, saj se je izvoz realno povečal za 60,7%. Uvoz pa se je v tem obdobju povečal le za 13,2%, kar pomeni ugodno pokritje uvoza z izvozom z indeksom 236,9.

Najuspešnejša izvoznica je Gorenje MGA, ki je svoj izvoz povečala za dvakrat in tako ustvarila več kot polovico celotnega uvoza v občini.

Ekonomske vidik gospodarjenja smo na nivoju občine ovrednotili primerjalno z letom poprej in ugotovili, da so prihodki v gospodarstvu občine porasli za 643,2% oziroma so znašali 951.891 mi din. Odhodki v znesku 905.001 mio din so za 26 indeksi točk narasčali hitreje od prihodkov kar kaže na neobvladljivost stroškov in na slabšanje ekonomičnosti poslovanja. V strukturi vseh prihodkov se je znižal nominalni delež izvoza od 16% v lanskem enakem obdobju na 14,2%, medtem ko so v strukturi odhodkov soudeleženi odhodki financiranja (revalorizirane plače obresti) z 22,8%. To kaže, da zagotavljanje likvidnosti v podjetjih postaja temeljni problem poslovanja, saj je samo za plačilo obresti gospodarstvo namenilo 32,6% vseh prihodkov oziroma petkratni znesek ustvarjenega bruto dobička.

Dobička smo ustvarili 48.829 mio din in njegov delež v prihodkih znaša 5%. Iz ugotovljenega dobička delovne organizacije namenjajo davke in prispevke, ki so znašali skoraj toliko kot akumulacija oziroma 2,3% vseh prihodkov. Akumulacije smo ustvarili za 22.973 mio din in je ostala zaradi prepovedi uporabe med letom nerazporejena. Najuspešnejše delovne organizacije pri ustvarjanju akumulacije so Gorenje MGA s 45%, TOZD Kemija s 15% in Eltroj s 14% deležem.

Z izgubo so to obračunsko obdobje zaključili DO Savinja v znesku 378 mio din ter DO Turist v višini 259 mio din, oba iz naslova nezadostnega dohodka in RTC Golte v znesku 1.854 mio din. Slednja izguba je substančna in rezultat sezonskega izpada prihodka in zato tudi mnogo bolj problematična.

Tudi na področju negospodarstva subjekti beležijo izgubo v znesku 840 mio din in sicer zaradi nezadostnega dohodka, ki je posledica obračuna revalorizacije, katere do sedaj niso izvajali.

SIS družbenih dejavnosti so realizirale 30.189 mio din prihodkov in 33.029 mio din odhodkov in tako izkazali v SIS za zdravstvo izgubo v višini 3.222 mio din. Vzrok izgube je iskati v visokem porastu cen bolnišničnih storitev na strani odhodkov in v omejevalnih ukrepih zvezne interventne zakonodaje na strani prihodkov. Res pa je, da se menja tudi struktura prihodkov, saj predstavljajo prihodki od prispevkov iz osebnih dohodkov delavcev 67%, ostalih delovnih ljudi in občanov 4,6%, od dohodkov obrtnikov 1,6% in dohodkov kmetov 0,6%. Povečujejo pa se prihodki solidarnosti, ki v strukturi že pomenijo 20,1% vseh prihodkov.

Dokaj uspešno so poslovale SIS materialne proizvodnje, saj so realizirale za 3.967 mio din presežkov, ki pa jih namenijo za avansiranje investicij. Problem v tej porabi predstavljajo visoke vrednosti investicij za katere pa se sredstva šele natekajo.

Ob analizi uspešnosti poslovanja ugotavljamo, da zastavljene cilje družbenoekonomskega razvoja občine dokaj uspešno uredimo, razen na področju kmetijstva, za katerega pa rešitev problema ne moremo iskati v občini. Pereče se izpostavlja tudi turistična dejavnost, kjer se stanje naglo slabša, saj obe delovni organizaciji s tega področja izkazujejo izgubo. Izhod iz krize v tej dejavnosti moramo nakazati in izpeljati v občini, seveda s pomočjo sistemov v katerih ta turizem deluje, posebno še, ker se število zaposlenih zmanjšuje in so nova delovna mesta deficitarna.

MARIJA VRTAČNIK

Slovenija Moja dežela.

Razmah dejavnosti v letošnjem letu

V Gornjem gradu in na celotnem področju te krajevine skupnosti je letos zelo živahno, predvsem pa delavno. Na pobudo sveta krajevine skupnosti so se namreč letos lotili vrste akcij, ki so večinoma na prvi pogled majhne in »nevidne«, njihov skupen pa za celotno podobo kraja in okolice veliko pomeni. Pri tem ne smemo mimo velike mere solidarnosti, volje in pripravljenosti krajanov, ki so omogočili (in še bodo) udeležanje zastavljenih načrtov.

Za letos so si v Gornjem gradu zares zadali precej nalog. Malo nerodno, pa vendarle, začnimo z mrliško večico. Kar precej let so jo gradili, veliko je bilo naporov, pa tudi (ne)upravičenih kritik, nerazumevanja in pomanjkljivega seznanjanja z dejanskim stanjem. Pa pustimo to. Za njeno dokončno izgradnjo so tudi letos zbirali prostovoljne prispevke in končno uspeli. Uredili so jo, prav tako pa so poskrbeli za njeno okolico, tudi z asfaltno prevleko za parkiranje.

Nadaljujmo z asfaltom. Izkoristili so priliko in posodobili cesto v novem naselju Tlaka, asfaltirali še kako pomemben del na prireditvenem prostoru, uredili križišče pred gasilskim domom in s tem pridobili precej nujnih parkirnih mest. Posebej velja ob tem po-

Z dokončano drugo fazo investicije so v Gorenju Mali gospodinjstvi aparati v Nazarjah veliko storili za humanizacijo dela.

Druga faza v MGA zaključena

Tisti, ki se vsakodnevno vozijo mimo tovarne Gorenje Mali gospodinjstvi aparati v Nazarjah, so lahko v poletnih mesecih opazovali, kako so iz dneva v dan rasli novi tovarniški prostori, ki se zelo lepo vključujejo v še obstoječe objekte.

Nov objekt spada v okvir velike investicije, za katero so se odločili v tej naši uspešni delovni organizaciji. Ker gre za obsežno investicijo, so leto razdelili v dve fazi.

Tudi prva faza investicije je bila izvedena v izredno kratkem času. Zajemala je zagotovitev proizvodnih prostorov, prostorov za razvojno, tehnološko, konstrukcijsko in kakovostno obvladovanje proizvodnje, nabavo opreme za odpravo ozkih grl pri predelavi pločevine.

Druga faza investicijskega programa pa je pomenila posodobitev proizvodnje elektromotorjev, posodobitev obdelave jekla, centralni razvod plastičnega granulata, posodobitev predelave plastike in posodobitev celotne montaže. Od naložbe pričakujejo prihranek pri porabi plastike, prihranek pri porabi dviga produktivnosti v proizvodnji za 12 odstotkov ter z avtomatizacijo in integracijo operacij v montaži precejšnjo humanizacijo dela, kar pomeni dodaten dvig storilnosti. Veliko pozornost pa posvečajo tudi optimiranju transportnih poti in uvajanju cenene avtomatizacije. Ob vsem tem načrtujejo tudi dvig kvalitete tehnične dokumentacije in računalniške podpore pri vodenju proizvodnje in drugih poslovnih procesov.

Diskontna prodaja na Rečici

Odlej lahko tudi Rečičani nakupujejo večje količine pijač, moke, sladkorja in kar je še podobnih izdelkov v svoji diskontni prodajalni, ki jo je v poletnih mesecih na Rečici odprla Kmetijska zadruga. Tistim kupcem, ki nabavljajo večje količine naštetih izdelkov, se nakup v diskontni prodajalni gotovo izplača, saj so

Ker z lastnimi sredstvi ne bi mogli zagotoviti tako obsežne investicije, so si zagotovili tudi združena sredstva Gorenje SOZD, kredit konzorcija bank Slovenije, tuje blagovne kredite in slovenski razvojni dinar.

Investicija bo omogočila povečanje proizvodnje za 20 odstotkov, uvedbo novega aparata — kuhalniskom jajc, izdelavo novega mešalnika in izboljšanje kvalitete izdelkov. Povečana količina in novi izdelki so v pretežni meri namenjeni za izvoz na konvertibilno tržišče.

V Gorenju Mali gospodinjstvi aparati so že enkrat dokazali, da ne počivajo na lovorikah in da jim podjetniška žilica ne da miru. Doseženi gospodarski rezultati in kakovost na vseh področjih dela so odraz stalnega negovanja podjetniške kulture in pripadnosti vsakega delavca tovarni ozioroma Gorenju.

Naj vas samo spomnimo, da so na primer v lanskem letu v tej delovni organizaciji zabeležili 21.700 dolarjev izvoza na zaposlenega v firmi. To pa je že tako visoka številka, da je malo delovnih organizacij v naši republiki, ki se lahko pohvalijo s takimi uspehi.

Zato gotovo niso pretirani cilji, ki so si jih zadali za letošnje leto. Predvsem si želijo, da bi obdržali vodilno mesto v panogi ter da bi se čim bolj približali tehnološki, razvojni, komercialni, finančni in kadrovski ravni, ki jo imajo razviti v svetu.

K temu bo prav gotovo pripomogla tudi nova investicija.

Rajko Pintar

izdelki cenejši za 10 odstotkov.

Diskontna prodajalna deluje v sklopu rečičke zadrugne trgovine, ima pa posebne prostore.

Tudi odpiralni čas diskontne prodajalne je ugoden, saj je trgovina odprta vsak dan od 7. do 18. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure.

ljivo odvisna od razpoložljivega denarja.

Med dobesedno najbolj vidne dosežke sodi obnova zunanosti in notranosti veličastne katedrale. Dela sicer še niso sklenjena prav v celoti, že doseženi učinek pa je enkraten. Ob tej obnovi je priskočila na pomoč tudi krajevna skupnost z zbiranjem sredstev za osvetlitev tega enkratnega zgodovinskega in kulturnega spomenika. Osvetlitev ene največjih in najlepših cerkva pri nas je izjemno pomembna tudi s turističnega vidika, saj daje kraju poseben čar.

J. P.

Nekdanji absolventi kmetijske šole v Šentjurju so se zbrali ob 50-letnici v naši dolini. Slika je posneta pri Hudobrezniku nad Mozirjem.

Voda ni prizanašala

V mesecu juliju so narasle vode kar trikrat prestopile bregove, vsakokrat so povzročile precejšnjo škodo, gotovo pa je bilo najhujše v noči iz 31. julija na 1. avgust.

Dne 4. julija je ujma zajela območje krajevnih skupnosti Mozirje, Nazarje, Rečica in Ljubno z obrobjem ter povzročila poplave zlasti ob hudourniških pritokih Savinje. V Mozirju je bilo popravljenih nekaj stanovanjskih objektov, zalilo je poslovne prostore TOZD Kemija, škodljive posledice so na lokalnih, krajevnih in gozdnih cestah. V predelu Ljubije se je sprožil zemeljski plaz, ki ogroža gospodarsko poslopje, na Ljubnem ob Savinji pa je zemeljski plaz naredil škodo na stanovanjski hiši.

Velike vode so povzročile škodo tudi na kmetijskih pridelkih in površinah. Dne 6. julija je zopet močno deževalo, vode so sicer v nekoliko manjšem obsegu ponovno prestopile bregove.

24. julija je strela zanetila požar na dveh kozolcih v Bočni. Kot že omenjeno, pa je bilo najhujše zadnji dan v juliju.

V večernih urah so narasli hudourniški pritoki in nekaj urah napolnili strugo Drete, ki je v večernih urah začela prestopati bregove. Poplavljeni so bili predeli naselij Gornji grad — zaselek Prodi, Otok, Bočna, Spodnje Kraše, Šmartno ob Dreti, Volog, Potok, Lačja vas, Žlavor, Dobletna, Nazarje in ob Mozirnici in Trnavi v Mozirju.

Občani navajajo, da je bil vodostaj približno takšen kot nazadnje leta 1967.

Dne 18. avgusta je neurje prizadelo vzhodno pobočje Savinjskih Alp, hudourniki v Logarski dolini so drli po svoji in povzročili škodo na vodotokih in pribrežnih zemljiščih.

Izvršni svet je takoj po prvi naravni nesreči imenoval stalno komisijo za ugotavljanje in ocenitev škode ter pripravi predlogov za sanacijo nastalih razmer. Organizirali smo posebne strokovne komisije, ki so po dogodkih opravile terenske ogleda in pripravili oceno škode na posameznih dobrinah.

Komisije so ugotavljale in ocenjevale škodo na:

- kmetijskih pridelkih in zemljiščih
- na vodotokih in vodnogospodarskih objektih
- na stanovanjskih objektih in gospodarskih poslopih
- na krajevnih cestah
- na lokalnih in regionalnih cestah
- na gozdnih cestah
- na zemljiščih prizadetih zaradi drsenja tal.

Komisije so že opravile svoje delo, najbistvenejše ugotovitve pa so naslednje:

Na področju kmetijstva je bilo uničeno ali delno poškodovano 88 ha posejanih površin in 230 ha travnikov.

Na kmetijskih zemljiščih je zdrsnilo 45 plazov, ki so uničili 9 ha površin.

Na vodotokih in vodnogospodarskih objektih je poškodovano oz. uničilo 3580 m brežin, na Dreti sta ostala nepoškodovana samo dva jezova, uničeni sta bili dve sredinski podpori na mostovih čez Dreto, več pa poškodovanih.

Uničenih ali poškodovanih je bilo 17 km krajevnih cest in 78 km lokalnih cest ter regionalnih cest. Porušena sta bila mostova v Potoku in v Dolu pri Novi Štifi, trije pa so tako poškodovani, da niso varni za uporabo.

Poplavljenih je bilo 32 stanovanjskih objektov zasebne lasti, gasilski dom v Nazarjih, Delavski dom v Nazarjih, objekt Športnega društva Vrbovec ter gasilski dom v Šmartnem ob Dreti.

Poškodovanih je bilo 358 km gozdnih cest. Ugotovljeno je bilo, da zemeljski plazovi neposredno ne ogrožajo stanovanjskih in gospodarskih poslopih, nujne pa so takojšnje sanacije v izogib poslabšanju trenutnega stanja.

Poudariti moram, da so škodo ugotavljali in ocenjevali strokovni delavci Zgornjesavinjske kmetijske zadruge, Gozdnega gospodarstva, Cestnega podjetja Celje, NIVO-ja Celje, Komunale Mozirje, k sodelovanju smo pritegnili tudi gradbene strokovnjake in geologa. Slednje poudarjam zato, ker so hkrati predstavniki organizacij nosilcev dejavnosti, ki bodo morale prevzeti oziroma sodelovati pri odpravljanju posledic poplav.

Skupna ugotovljena škoda znaša 30 milijard din od tega je največja na gozdnih cestah 10 milijard din, na vodotokih in vodnogospodarskih objektih 5 milijard din in na krajevnih cestah 4,3 milijarde din.

Komisije pa so poleg ugotovitve višine škode na posameznih dobrinah opozorile še na naslednje:

— škoda bi bila znatno manjša, v kolikor bi občani izvajali občinski odlok o čiščenju potočkov in jarkov. Evidentirani so nedovoljeni posegi v vodna zemljišča, občani nasipajo odpadne materiale na brežine vodotokov, si ustvarjajo nova obdelovalna zemljišča itd.

— ob gradnjah in rekonstrukcijah vseh vrst cest pozabljamo na odvodnjavanje cestnega telesa, če pa je že zgrajeno le-to ni vzdrževano in čiščeno

— na poplavnih območjih občani mimo izdanih upravnih odločb gradijo podkletene stanovanjske objekte

— ob gradnjah stanovanjskih in gospodarskih objektov ne izvajamo del za odvodnjavanje. Odvodnjavanje kmetijskih površin pa je ponekod izvedeno nestrokovno

— ugotovljeno je bilo, da niso bili uničeni tisti mostovi, ki so jih gradile pooblaščenice organizacije.

Navedeno lahko razumemo kot malomarnost in nedovoljeno ponašanje tako zasebnikov kot tudi družbenih organizacij in skupnosti, upraviteljev objektov in naprav. Če temu dodamo še kronično pomanjkanje sredstev za dobrne skupne in individualne komunalne rabe in javnega dobra, na naš odnos do preprečevanja posledic nekaterih vrst elementarnih nesreč ne moremo biti ponosni.

K odpravljanju posledic poplav smo v občini že pristopili. Gotovo so bili pri tem najbolj pridni kmetje, ki so v nekaj dnevih odstranili naplavine mulja, kamenja in drevja.

Gozdno gospodarstvo je že usposobilo za prehod vse ceste, seveda pa niso tako finančno kot fizično v stanju obnoviti in popraviti vseh poškodb, zato bo sanacija trajala dalj časa.

Cestno podjetje Celje, NIVO Celje in Komunala Mozirje so prav tako takoj pristopili k odpravljanju posledic poplav, zaradi pičlih sredstev pa vseh poškodb ne bo mogoče odpraviti. V tem času nimamo zagotovljenih sredstev za obnovo in popravilo mostov, ki so najbolj potrebni za normalno odvijanje prometa.

Občina bo vložila zahtevek za pridobitev sredstev solidarnosti, ki se zbirajo na nivoju republike, vendar glede na obseg naravnih nesreč, ki so letos prizadele Slovenijo realno ni pričakovati večje pomoči. Sredstva za odpravo posledic neurja bomo morali pretežno zagotoviti v okviru rednih sistemskih virov, za kar smo v Izvršnem svetu že posredovali ustrezne pobude.

Ob tej elementarni nesreči, ki nas je doletela, moramo posebej poudariti in izreči zahvalo prizadevnim gasilcem, ki so z velikimi napori reševali premoženje in odpravljali posledice neurja. Prav tako so se takoj odzvala vodstva krajevnih skupnosti in v okviru možnosti pomagala odpravljati posledice.

Predstavniki Zavarovalne skupnosti TRIGLAV so takoj po nesreči obiskali zavarovalce in jim v roku enega tedna izplačali odškodnine.

Rezika Plaznik

Brez domačih godcev in glasbenikov na turističnih prireditvah ne gre.

Lučani so se pokazali v najlepši luči

Letošnje prireditve z naslovom »Lučani se pokažemo« se je udeležilo kakšnih tri tisoč obiskovalcev. Prav gotovo jim ni bilo žal, kajti v tem prelepem kraju so se prizadevni organizatorji zares izkazali, ljudje pa so imeli kaj videti.

Prireditve, ki je bila nekoč znana pod imenom Lučki dnevi, sedaj pa so jo preimenovali v Lučani se pokažemo, je prav gotovo ena izmed najkakovostnejših na našem območju, hkrati pa pomeni tudi malo učno uro zlasti za mlajše rodove, ki so se seznanili z nekdanjim delom predic, cepljenjem oziroma izdelavo šikelom, s katerim so včasih prekrižali strehe, drugimi domačimi obrtmi in ne nazadnje tudi s kulinarijo, ki je bila uravnana na gornjesavinjske domače specialitete.

Letošnja prireditev je bila že dvajseta zapovrstjo in je trajala tri dni. V petek so v osnovni šoli odprli razstavo izdelkov turističnega krožka, ki ga vodi prizadevna mentorica Elica Veninšek. Razstava je bila vredna ogleda, saj so mladi pripravili spise o turistični ponudbi in problematiki Luč, zanimivo predstavitev različnih pogrinjkov in še bi lahko naštevali. V farni cerkvi je bil orgelski koncert Simone Moličnik, z monodramo pa se je Lučanom predstavila tudi slovenska dramska igralka Polona Vetrih, medtem ko so člani alpinističnega odseka iz Luč na igrišču pri osnovni šoli pripravili predavanje, dopolnjeno s prikazom barvnih diapozitivov Himalaje. Prav zanimivo je bilo tudi v soboto zvečer, ko so v Lučah pripravili svatovanje, predstavili so se harmonikarji, bila je simulantka s šahovskim velemojstrom Brunom Parmo.

Višek letošnje prireditve je bil v nedeljo. Po procesiji okrog cerkve, v kateri je sodelovalo vsaj dva tisoč ljudi, so se obiskovalci odpravili med stojnice, kjer so ponujali številne dobrote in predstavili stare običaje in navade. Vmes so se razlegali nežni zvoki, ki jih je iz ceter izvajal Robanov Franci, precej simpatij pa so poželi tudi

Zoran Vudler, častni predsednik Celjske turistične zveze: »Vse, kar lahko rečem, je to, da gre za eno najkakovostnejših prireditev na našem območju. Spodbudno je, da so aktivno sodelovali tudi najmlajši krajan, torej učenci osnovne šole, ki so pripravili zares lepo razstavo. Škoda, da na našem območju ni več podobnih prireditev. Preveč je takšnih, ki postajajo najbolj navadne veselice.«

Alojz Selišnik, predsednik Turističnega društva Luče: »V neposredni organizaciji prireditve je sodelovalo okrog 250 ljudi, sicer pa moram reči, da v kraju ni človeka, ki ne bi tako ali drugače sodeloval in živel za to prireditev. Prav tako velja to za društva in organizacije. Ljudje so se navduševali, ko so gledali naše pogumne fante in dekleta, ki so plezali na Iglo, uspela je kmečka ohcet in po odmevih obiskovalcev lahko rečemo, da naše delo ni bilo zaman. To nas seveda obvezuje, da se bomo tudi prihodnje leto potrudili.«

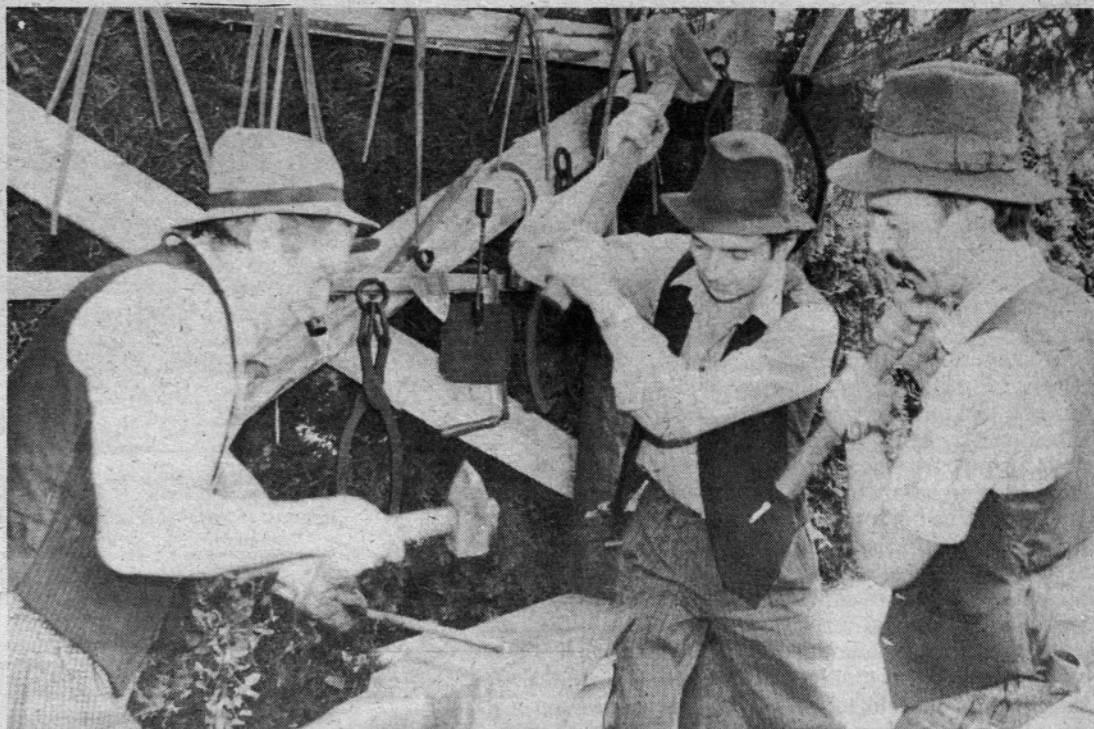
člani tamburaškega orkestra. Marsikdo se je ustavil pred stojnico, kjer je domači pek Mirko Rednak prodajal različne vrste kruha in peciva, najbolj pa je šel v slast sadni kruh ali božični kruh, kot ga ponekod imenujejo. V rženi kruh namreč zamesijo suho sadje, orehe in podobne dobrote. Nič manj okusen pa ni bil tudi domači črni kruh. V letošnjo prireditev so se aktivno vključili tudi lovci, ki jim pa žal ni uspelo dokončati novega lovskega doma. Gradijo ga v glavnem z denarjem, ki ga dobe od tujih lovcev, ki prihajajo na to področje. Vreden bo okrog dve milijardi dinarjev.

V vsakem primeru je lučka prireditev uspela. Uspela je, ker so v tem lepem kraju znali najti skupen jezik, v pripravih in sami izvedbi pa so sodelovali domala vsi krajan. To pa je tudi porok, da bo tudi naslednja prireditev dobro obiskana. Na svidenje, drugo nedeljo v avgustu prihodnje leto!

JANEZ VEDENIK

Člani kinološkega društva Mozirje so si s pridnimi rokami in pristoječim delom uredili lepo kinološko vežbališče za solane pse. Ob občinskem prazniku ga bodo svečano predali svojemu namenu.

Lučani so se predstavili tudi s kovači, kajti kovaška obrt v tem predelu še živi. Ob vsej mehanizaciji pa je je vendarle manj kot pred nekaj leti.

MERX
TRGOVSKA DELOVNA ORGANIZACIJA
SAVINJA MOZIRJE p.o.
MOZIRJE 41
Turistično biro

vabl na zanimiv enodnevni izlet po

Zgornjesavinjski turistični poti

Nimate ne časa ne denarja, pa bi vendarle radi dan preživeli v naravi s prijetnimi ljudmi? Potem se obrnite na naš naslov, kjer vam nudimo za cisto malo cvenka in skoraj nič dragocenega časa sprostitve, prijetno počutje in spoznanje, da Zgornjesavinjska dolina ima zgodovino, edinstvene naravne lepote, ima kaj pokazati. Približno takole si zamišljamo snidenje z vami:

- Sprejeli vas bomo v Mozirju v dopoldanskem času, kjer vam bomo izkazali dobrodošlico na posebno priklupen način
- Skupaj si bomo ogledali Savinjski gaj
- Pot nas bo vodila mimo prijetnega gostišča, kjer vam bomo ponudili jed iz domače kuhinje
- Nadalje vam želimo pokazati Radmirsko zakladnico, kjer so shranjeni čudoviti mašni plašči iz 18. stoletja
- Ustavili se bomo v zanimivem gorskem letovišču Luče, kjer vas čaka presenečenje
- Naš skupni cilj pa je lepota alpskega sveta - Logarska dolina s slapoma Palenk in Rinka
- Ob povratku se bomo, utrujeni od »nebeskih« vtisov, krasot narave in etnografskih zanimivosti odpočili, sprostiti in okrepili s kmečko malico na modernem urejeni kmetiji.

Verjamemo, da bo ločitev vse prej kot prijetna, a ne pozabite, mi mislimo na vas vselej in pripravili bomo tudi posebne butične izlete po vašem izboru okusu in željah samo zato, da se zopet snidemo.

Podrobnejše informacije dobite v naši hiši, kjer smo vam na voljo vsak dan, osebno z najavo ali po telefonu na številko 831-023, 831-081 ali 840-114 (omrežna skupina 063), ali po telexu št. 33846.

Turistični biro Savinje se predstavi

Prav gotovo nas še ne poznate, saj smo osnovani čisto nanovo in delujemo v sklopu DO Savinje. Ker je vsaka nova stvar neznana in običajno zanimiva, smo se odločili, da vam povemo nekaj o našem delu in turističnem biroju — skratka, da se vam predstavimo.

Res je, da je DO Savinje predvsem trgovinska delovna organizacija, vendar pa smo mnenja, da bo tudi turistični biro v njenem okviru uspešno posloval. Turizem je s trgovino močno povezan in v tujini že preizkušajo podobne primere povezanosti — in to dokaj uspešno. Zakaj torej ne bi poskusili tudi mi, saj so pri nas na tem področju še mnoge neizkoriščene možnosti.

Naš osnovni namen je pripeljati v dolino čim več gostov in jim ponuditi takšno kvaliteto, da bodo od nas odšli zadovoljni, željo, da se še vrnejo. Vse te aktivnosti pa imajo več ciljev:

— predstavitev doline z njenimi skupnimi značilnostmi,

— ustvarjanje pogojev za prodajo turističnega proizvoda,

— ustvarjanje prihodka tudi za potrebe turistične dejavnosti.

Ker pa smo šele na začetku, se zavedamo, da bo potrebno krepko zaorati ledino. Vendar pa se z obilo dobre volje, trudom in veliko potrpežljivostjo lahko veliko doseže.

Naša dolina je zelo lepa in bila bi velika škoda, če tega ne bi izkoristili. To, da nas je narava resnično bogato obdala s prečudovito floro in fauno, je vsekakor premalo. Vso to lepoto je treba znati ponuditi tudi drugim in jo z njimi deliti. Tako bomo vsi srečnejši in za

spoznanje bogatejši. To je nekaj izmed razlogov, čemu turistični biro. In ker je najprej treba začeti, ustvariti temelje, na katerih bomo lahko gradili, smo se za začetek odločili predvsem za izletniški turizem. Trenutno imamo v dolini namreč največ možnosti ravno v tej vrsti turistične dejavnosti.

Pripravili smo že nekaj programov za ogled naše doline, ki so primerni zlasti za sindikalne izlete, manjše skupine in vse ostale. Pripravili smo še krajše »boutečne« izlete, namenjene tudi poslovnim gostom naše doline in vsem tistim, ki želijo videti, slišati in spoznati kaj več o našem delu, življenju, značilnostih od včeraj za jutri. Seveda pa bomo poskrbeli še za marsikaj zanimivega, organizirali bomo razne kulturne prireditve in razvedrilne programe, za goste, ki so nastanjeni v naši dolini.

Prepričani smo, da so naši programi zanimivi in da bodo naši gostje zadovoljni, njihovo zadovoljstvo pa bo naša najboljša reklama in vzpodbuda za naše nadaljnje delo. Potrudili se bomo, da jim bo kar najbolj prijetno ter se bodo z veseljem vračali v našo dolino.

Morda bi se tudi vi odločili za izlet z nami?

Sporočite nam svoje želje, in popeljali vas bomo tudi kam drugam. Premislite in se odločite, gotovo vam ne bo žal.

Podrobnejše informacije o izletih dobite v naši hiši, kjer smo vam na voljo vsak dan, osebno z najavo ali po telefonu na številko 831-081, 831-023 in 840-114, ali po telexu 33846.

JOLANDA ŠTIGLIC

»Alpinetum« slovenskih vrtnarjev

V planinskem in skalnatem svetu v bližini Mozirske koče želijo slovenski vrtnarji urediti botanični vrt alpskega cvetja in rastlinja, ki bi zagotovo enkratno dopolnil park slovenskih vrtnarjev, se pravi Savinjski gaj v Mozirju. Ime naj bi mu bilo »Alpinetum«, pogoj za njegovo ureditev pa je, da bi v njem rasle izključno rastline, ki so tu doma, se pravi avtohtone. Domače rastlinske vrste so vsekakor v nevarnosti zaradi najrazličnejših posegov v

naravo. Sem sodijo gradnje smučišč in njihovo urejanje, v veliki meri pa tudi gnojenje planinskih pašnikov z umetnimi gnojili, ki katastrofalno zmanjšuje število avtohtonih rastlinskih vrst. Dovolj je podatek, da se je število rastlinskih vrst na enem kvadratnem metru planinskega pašnika po dolgotrajnem gnojenju z umetnimi gnojili zmanjšalo od 130 na borih 12 — 15 vrst.

J. P.

Nova turistična kmetija nad Solčavo

V turistični ponudbi Zgornje Savinjske doline, ki skoraj izključno temelji na kmečkem turizmu, se je letos prvič pojavila tudi turistična kmetija KLEMENŠEK — po domače Majdač.

Ni jih težko najti. Tik pred Solčavo skrenete na desno in se po treh kilometrih znane Panoramske ceste pripeljete do kmetije. Mnogi ktički Zgornje Savinjske doline so pravilno lepi, tako tudi ta, kjer se nahajajo Majdačeva postolja. Počutiš se kot na otoku miru. Obdajajo te visoke planine, ki so videti tako blizu, da bi se jih dotaknil. Na južno stran se odpira panorama, ki pa še ni tako izrazita, kot če se odpravš višje proti cerkvi Sv. Duha oziroma proti avstrijski meji.

Majdačevi so pričeli sprejemati goste 29. julija. Iz Kompasovega bookinga je razvidno, da so bili dobro zasedeni. Kmetija razpolaga z dvema enopostelnima sobama in štirimi dvopostelnimi II. kategorije. Nudijo vam polni ali polpenzion. Večina sob se nahaja v novi hiši, ki pa še ni dokončno urejena. Ko smo jih obiskali, so se ravno pripravljali na dela pri balkonihi. Uslužna gostitelja sta povedala, da sta novo hišo zgradila hitro in brez večjih težav, bolj sta se zadolžila le pri nakupu pohištva. Zdaj, ko je za njima prva sezona in sta navajena dela z gosti, ugotavljata:

Gospodar Lojze: »Mislim, da je na turistični kmetiji veliko ženskega dela, tako da je žena zelo obremenjena. Poleg dela na njivah — tam smo seveda vsi — je treba streči gostom, kuhati, čistiti... Otroci nama pomagajo, tempo je naporen, prostega časa ni. Je pa res, da pri tej dejavnosti pride denar hitreje, kot če greš sekat v gozd.

Kako in koliko bomo prihodnja leta oddajali sobe, ne morem reči. To je zelo odvisno od žene.«

Ančka Klemenšek: »Če bo družina za stvar, če bodo otroci ostali doma, se ne bojim dela z gosti. Toda zaenkrat kaže drugače.

Ker imam živino in vso hrano pridelamo doma, se naš »turizem« še kar splača. Gostje so najbolj zadovoljni, če vedo, da je vse domače.«

Kot smo že v uvodu zapisali, leži kmetija na lepi izhodiščni točki. Odpravite se lahko proti Olševi, si ogledate Potočko zi-

jalko, pohajate proti Grohatu in Raduhi. Obiščete lahko cerkvico Sv. Duha ali se odpravite v Črno na Koroškem.

Včasih se s svojimi gosti napotita tudi Ančka in Lojze. Tedaj, pravita, da bi zašli na avstrijsko stran ni. Ko turisti planirajo tód okoli, se nevede znajdejo čez mejo. Če jih slučajno opazijo vojaki s karavle pri Sv. Duhi, jih privedejo nazaj do kmetije, da se prepričajo o njihovi identiteti. Drugih nevšečnosti ni, saj so takšnih »nezavednih« prehodov čez mejo fantje na karavli že navajeni. Lahko pa nastanejo težave, če je gost iz tujine. Trenutno se posebno pazijo na tuje iz vzhodnega bloka, ki sedaj množično bežijo na zahod. Tudi mi smo se pogovarjali z gostjo iz Češkoslovaške, ki pa na kmetijo očitno ni prišla z namenom, da bi kam pobegnila. Prav nasprotno! Želi si hitro nazaj domov, saj je njenega moža doletela bolezen.

Ana Putecelj: »Z možem sva prišla z Brnega. V Jugoslavijo lahko potujeva brez vize, le počakati sva morala na dovoljenje za odhod. Leta 83 sva obiskala Koper, Istro, Ljubljano in Kamniške Alpe. Letos sva hotela spoznati Savinjske Alpe, a je mož doživel infarkt. Ležati bo moral 10 dni v Topolšici. V Jugoslaviji lahko ostane največ 30 dni. V kolikor se ne bi mogla vrniti do roka, bi lahko nastale velike težave. Upam, da bo čimprej okreval. Zelo sem se veselila teh počitnic, čudovito je tukaj, a kaj, ko me je doletela takšna nesreča.«

Ostali gostje so imeli ravno izmeno, tako da o njihovih vtisih še nismo mogli govoriti.

Lojze, ki je bil ves čas nekoliko skeptičen do svoje turistične kmetije, je naposled izjavil, da se že veseli noveletnega praznovanja skupaj z zagrebškimi gosti, ki so si pri njih že rezervirali Silvestrovo. Če bo letos zima radodarnjša s snegom, bo nad kmetijo postavil tudi vlečnico.

A. BRITOVŠEK

Slovenija
Moja dežela.

Nova hiša na kmetiji pri Majdačevih nad Solčavo. Letos je cela hiša služila gostom.

Povorka skozi trg je bila boljši del letošnjega Flosarskega bala. Veliko starega orodja in strojev je bilo na ogled na vozovih. Aktivni mladih zadrušnikov skrbijo, da stara opravila in običaji ne utonejo v pozabo.

Silvo Kukovič je bil letos tisti, ki so ga flosarji po svojem običaju krstili in ga tako sprejeli v svoje vrste.

Flosarski bal si je ogledalo veliko ljudi

Tudi najstarejši obiskovalci Flosarskega bala na Ljubnem ne pomnijo, kdaj je bilo na prireditvi zadnjič toliko obiskovalcev kot na sobotni večer. Le malo manj jih je bilo v nedeljo, pa tudi v petek zvečer se je na »placu« sredi Ljubnega kar trlo ljudi. Takrat se je v bistvu začela prva flosariada, čeprav so nekatere prireditve potekale že prejšnje dni.

Petkov večer se ni v celoti tak, kot so si ga organizatorji (Turistično društvo Ljubno) zamislili, vendar se že poznajo novosti, ki so popestrile ta večer. Nastopili so ljudski godci, domače pevke in pevci in citraš Karli Gradišnik. Pogrešali smo folkloro, zato pa so bila prikazana nekatera domača opravila in običaji, pestra pa je bila tudi ponudba domačih jedi in pijače.

Zapisali smo že, koliko ljudi se je v soboto zgrnilo v Vrbje. Maršikdo se je že spraševal, če takšen prostor, kot je Vrbje (ki pa gotovo ni majhen), sploh še prenese takšno množico. To se je seveda tudi poznalo pri prometu tistih, ki so skrbeli za jedačo in pijačo.

Osrednji del Flosarskega bala je bil na vrsti v nedeljo popoldne. Najprej je bila seveda povorka skozi trg. Treba je dati priznanje organizatorjem povorke, ki so v

sprevod vključili veliko število voz, ki so prikazovali starodavne običaje in opravila. Pri tem smo prvič imeli priložnost videti nekaj prav starih strojev in pripomočkov, ki so že zelo redki ali pa celo unikati. Pri tem so prednjačili aktivni mladih zadrušnikov iz cele doline.

Zatem so mladi flosarji seveda udrli flos, z zanimivim programom pa nato številnim obiskovalcem predstavili delček flosarskih doživetij s pravim flosarskim krstom vred. Posebna darila so dali najstarejšemu še živečemu flosarju, turistom, ki že vrsto let obiskujejo Ljubno, podelili pa so tudi priznanja za lepo urejeno okolico, hiše in cvetje, seveda pa tudi nekaj črnih pik.

Letošnji Flosarski bal je bil že devetindvajseti po vrsti in torej stopa v svoje četrto desetletje. Le malo turističnih prireditev v Sloveniji se lahko pohvali s tako dolgoletno tradicijo. To seveda organizatorje obvezuje. Na srečo je dovolj mladih, ki so pripravljeni vložiti napore in čas v to prireditev. To je seveda porok, da flosarjem na Ljubnem še dolgo ne bodo šteti dnevi.

Skratka, na Ljubnem je bilo letos zanimivo, pestro in veselo.

R. P.

Mladi še znajo krepko poprijeti za delo

Za preživelost klasičnih oblik mladinskega prostovoljnega dela vemo, za iskanje novih in privlačnejših oblik tudi. Eno slednjih in zelo uspešnih vam lahko predstavimo na zelo otipljivem primeru. Gre za mladinski planinski delovni tabor. Z udeleženci in njihovim delom smo se v preteklih tednih srečevali na Menini planini in na Golteh. Že desetletje ga organizirata mladinska komisija pri planinski zvezi Slovenije in republiška konferenca zveze socialistične mladine. Tabor je kot alternativa že prerasel nekdanje mladinske delovne akcije, glede na svojo »starost« pa je bil gotovo preizkusni zajec mladinske organizacije pri iskanju novih oblik mladinskega prostovoljnega dela. In v celoti uspel.

Poglejmo malo v zgodovino. Pred desetimi leti se je pri mladinski komisiji planinske zveze Slovenije pojavila potreba po izgradnji izobraževalnega centra. Mla-

di planinci so takrat v okviru zvezne mladinske delovne akcije Posočje pričeli z izgradnjo tega centra v dolini Bavčice pri Bovcu. V dveh letih so ga zgradili, bili pa predvsem zadovoljni z novo obliko dela, ki so jo želeli razvijati še naprej. Mladi dela in družbenja voljni planinci so se odločili za obnovu planinskih pašnikov, v tistem času zaradi znanih razlogov opuščeni in zanemarjeni. Obrnili so se torej na kmetijske organizacije na Tolminkem in nato še nekaj let obnavljali pašnike v tolminski občini, na bohinjskem in cerkljanskem, lani pa so prvič obiskali Zgornjo Savinjsko dolino, ko so pod Raduho obnavljali pašnike in jih ogradili, vmes pa napeljali še vodovod do planinske postojanke na Lohi. Letos so se v Zgornjo Savinjsko dolino zvezli najstari planinci, na Menini planini so štiriindvajset dni pripravljali zemljišče za gozdom, reševali vetrolom, obželi letos posajene smrekice, da bo gozd čimprej zrasel, zgradili tri kilometre dolgo stezo

med dvema lovskima revirjema, spoznali dolino, se družili in tudi zabavali.

Kakaj in kako? Dragan Miklavčič, vodja dosedanjih taborov, ki brez njega ne bi bilo to kar so: »Planinski pašniki v Sloveniji so danes veliko bolj urejeni kot pred desetimi leti, zato smo sklenili spremeniti področje našega delovanja. Planinci imamo radi naravo, ki je brez gozdov seveda ni. Zavedamo se hudega problema umiranja gozdov in to nas je vodilo k novim nalogam. Tako smo se dogovorili z Gozdnim gospodarstvom Nazarje in štirinajst dni delali na Menini.

Vmes smo se dogovorili z rekreacijsko-turističnim centrom na Golteh, da tretji teden našega tabora delamo pri njih. Na Golteh so v zadnjih letih precej gradili, kar je seveda nujno terjalo posege v okolje. Prav temu okolju je treba kolikor je mogoče vrniti prvotno podobo in ublažiti posledice izgradnje smučišč. Zato smo v teh dneh čistili in urejali smučišča, tudi s tem namenom, da bodo kasneje služila za pašo živini. Škoda je, da nas je zadnje dni motilo vreme, sicer pa bomo sprejete naloge vseeno uresničili.

Kako si iščejo delo? »Vsako jesen pošljemo razpis po vsej Sloveniji in na podlagi ponudb se v začetku leta odločimo za kraj naslednjega tabora, se pravi za naslednjega investitorja. Naš delovni tabor je pravzaprav mednarodnega značaja, saj so z nami v zadnjih letih delali mladi iz številnih evropskih držav in tudi iz Amerike. Tak primer je bil lani na Raduhi. Letos je žal nekoliko drugače, ker smo zamudili z razpisom. Kljub temu so bili z nami mladi Gruzijci in v zadnjem delu Poljaki. Posebnost tabora je tudi v tem, da število mladih lahko niha iz dneva v dan. Mladi lahko pridejo za določeno število dni, ko odidejo, pridejo drugi, pri tem pa uresničevanje nalog nikakor ne trpi. Letos je bilo v taboru od 35 do 40 mladih iz dvajset slovenskih planinskih društev. Vsi smo izjemno zadovoljni z namestitvijo, še posebej s prehrano, tako na Menini kot na Golteh,

saj si upam reči, da mnogi izmed nas niti doma ne jemo tako dobre hrane. Mi smo več kot zadovoljni, upam, da so zadovoljni tudi naši »delodajalci«, pravi Dragan Miklavčič.

Sicer je v taboru zelo razgibano. Po naporu delu mladi znajo poskrbeti za koristno in prijetno razvedrilo. Uspehi so obiskati nekaj zanimivosti in lepoto Zgornje Savinjske doline, poslušali so zanimiva predavanja, prirejali športna tekmovanja — prave olimpiade ali planinske deseterboje, ob tabornih ognjih peli, se »poročali« in podobno. Če je na enem mestu in v tako prijetnem okolju toliko mladih, zares ne more biti dolgčas.

Če kdo zmaguje z glavo ob mladinskem prostovoljnem delu, v tem primeru nima prav. Mladi in dela voljni planinci še niso razočarali. Kamor pridejo, povsod opravijo načrtovano delo, pa še kaj več, če jim le vreme ne nagaja. To potrjujejo tudi njihovi letošnji »naročniki«, tako na nazarskem gozdnem gospodarstvu, kot na Golteh. Dokaz za to so že nove ponudbe za prihodnje leto. Na Golteh bi jih srčno želeli za dalj časa, pa tudi drugi v Zgornji Savinjski dolini računajo na njihovo pomoč, prihodnje leto seveda.

Njihovo prihodnost navsezadnje potrjujejo tudi besede Marjana Preloga: »Njihovo pridno delo za naš center pomeni veliko. Prvič sodelujemo in že prve dni so pokazali veliko zagnanost, zares pridno so delali. Z njihovo pomočjo v bistvu rešujemo ekološke probleme, ki so nastali z izgradnjo. S tem želimo in hočemo nadaljevati tudi v prihodnje. Zares upam, da se bomo s temi pridnimi planinci, mladinci uspešno dogovorili, da bodo pri nas prihodnje leto dalj časa; vsaj štirinajst dni. Tudi na ta način bomo rešili temeljne probleme v zvezi z urejenostjo smučišč in okolja nasploh, pri reševanju manjših in preostalih problemov pa računamo na pomoč smučarskih klubov in vseh ostalih prijateljev Golt.«

JANEZ PLESNIK

Po uspehih zaslužen slavlje

Vsekakor ni naključje, da so nazarski gasilci med najboljše opremljenimi in usposobljenimi v moziški občini. To terja med drugim že dejstvo, da so v njihovem najhujšem požarnovarnostnem okolišu tri največje delovne organizacije Zgornje Savinjske doline — Gorenje-Glin, Gorenje-Mali gospodinjstvi aparati in Modna konfekcija Elkoj. Jasno je torej, da mora biti opremljenost in usposobljenost nazarskih gasilcev na najvišji ravni ter prilagojena zahtevnosti morebitnega gašenja in reševanja v industrijskih objektih, stanovanjskih blokih in drugod.

Tega dejstva se zavedajo tudi v teh delovnih organizacijah, zato so gasilci deležni njihove pomoči, pri čemer posebej po-

udarjajo Lesno industrijo Gorenje-Glin, gasilec pa pomoči niso nikoli odrekli tudi krajan, ki so jim gasilci na drugi strani vedno pripravljeno pomagali ob najrazličnejših težavah. V zadnjih letih so zlasti veliko naredili. Sodoben in prostoren dom, v njem je urejena tudi polnilnica gasilskih aparatov, povsem nov je vozni park, zahtevnosti okoliša je primerna tudi oprema, o usposobljenosti pa itak ni treba razpravljati. Letos slavijo 65-letnico obstoja in delovanja društva. Letos večjih novih pridobitev ne bo, slavlje pa je obležilo dosežke zadnjih let in bilo obenem zahvala in priznanje vsem, ki so nazarskim gasilcem pri tem pomagali.

J. P.

Usodna razpotja nadaljnega razvoja

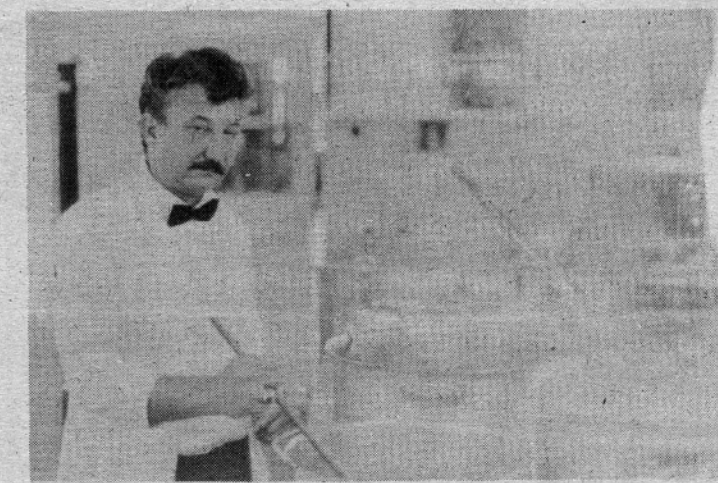
Na Golteh je bil sestanek, na katerem so se lomila kopja med gostitelji in vsemi, ki skrbijo za nadaljnji razvoj tega smučišča ter med predstavniki zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Celja. Zavod se je namreč odločno izrekel proti pripravljenemu razvojnemu programu Golt do leta 2000, brez izgradnje novih zmogljivosti pa na Golteh ne vidijo nikakršnih možnosti za krepitev ponudbe.

Oboji so bili torej vsak na svojem bregu reke, ki pa je (zanimivo) pomenila skupna hotenja po razvoju in po ohranitvi prostora in okolja. Mostu sodelovanja kljub (pre)dolgemu sestanku niso uspeli postaviti, le rešilno vrv morda. Reka vmes je namreč dokazala tudi (pre)veliko mero medsebojne neobveščenosti. Zavod se je izrekel proti prvotnemu programu, na Golteh so iz tega programa že črtali izgradnjo dvorane, teniških igrišč, ureditev pomembnega predela za načrtovana smučišča, na zavodu za to niso vedeli. Sedanjih 60 postelj je za razvoj gotovo premalo, do konca leta naj bi zagotovili, da že obstoječe depandanse ne bodo več 2-odstotno (z besedo DVA) zasledene, čimprej pa bi radi zgradili nove in s tem skupno zagotovili kakšnih 400 postelj. Točne številke v tem trenutku nihče ne ve. Gostitelji so od predstavnikov zavoda zahtevali podatek, koliko

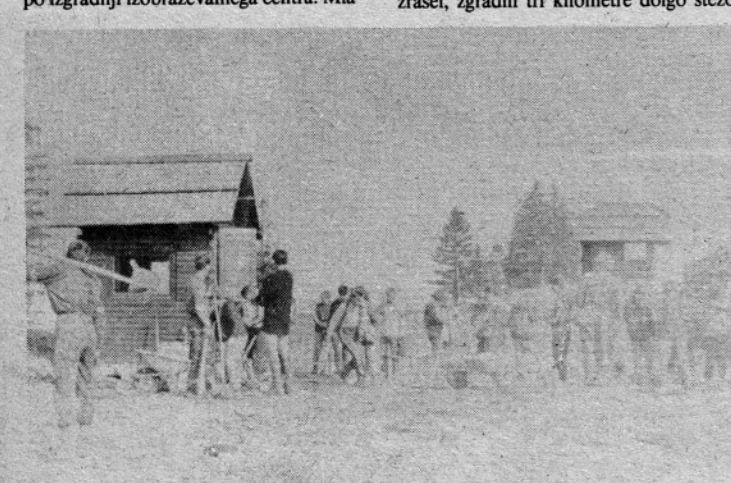
novih zmogljivosti prostor še prenese, gosta pa sta od njih zahtevala podatek, koliko bi sploh radi gradili. Predstavnica skupščine občine Mozirje je tudi dejala, da že zagotovljenih sredstev za krajinske zasnove in ureditveni načrt občina ne bo porabila samo zato, da bodo vsi skupaj zvedeli, da se ne sme nič graditi. In tako dalje. Na koncu so ugotovili, da center letos slavi 20-letnico in da je bilo že ob otvoritvi jasno rečeno, da je nedograjen. Zato je jasno, da se je treba dogovoriti, koliko novogradenj bo ta prostor še prenesel brez hujših posledic. To bodo na novom sestanku skušali ugotoviti še ta teden.

Ze omenjena reka je oboje ločila še po eni plati. Zavod namreč zahteva izgradnjo kanalizacije od hotela do kolektorja v Mozirju, na Golteh se zavzemajo za gradnjo manjše čistilne naprave. Za gradnjo kanalizacije ni nikakršnih možnosti, zavod pa je proti čistilni napravi, ker nobena ni sto-odstotno zanesljiva. Začaran krogu torej in njegovo kvadrato b. tudi treba nemudoma rešiti. Na Golteh so se letos resnično potrudili s pripravami na prihodnjo zimo, pomembno so popestrili letno ponudbo, težav pa jim se veda že brez zgoraj omenjenih manjkov. Potrebni bodo tako hitri in konkretni dogovori in sklepi, slepomišenje ne vodi nikamor.

J. P.

Planinci, ki so delali na Golteh in Mozirski planini so še posebej pohvalili kuharja.

Delitev osnovnih sredstev na vrhu Mozirskih planin. Mladi planinci so dokazali, da obvladajo delo z lopato, grabljami in krampom.

Možnosti izobraževanja ob delu

DELAVSKA UNIVERZA MOZIRJE

Obvešča vse zainteresirane občane, da namerava v šolskem letu 1989/90 pričeti z izobraževanjem odraslih v naslednjih oddelkih:

OBRTNI STROJNI TEHNIK: to je nadaljevalni program za pridobitev V. stopnje zahtevnosti, (dokončanje popolne srednje šole v stroki). Šolanje bo trajalo 2 leti. V ta oddelek se lahko vpišejo kandidati, ki so zaključili šolanje IV. stopnje iz kovinarske oz. strojne stroke. Pri tem ni bistveno, ali so kandidati to šolanje zaključili že pred usmerjenim izobraževanjem ali potem.

EKONOMSKI KOMERCIALNI TEHNIK: V. stopnja zahtevnosti. Značilna dela in naloge, ki jih lahko opravlja kdor konča izobraževanje po tem programu oz. smeri izobraževanja so: ekonomski tehnik, komercialni tehnik, bančni tehnik, skladiščni tehnik, finančni tehnik, zavarovalni tehnik, carinik. V tem oddelku vpisujemo v 2. letnik. Šolanje bo trajalo 3 leta. Vanj se lahko vključijo občani, ki so uspešno končali vsaj 1. letnik katere koli druge popolne srednje šole ali pa šolo za prodajalce. Kdor ni opravil 1. letnika navedene smeri, bo imel možnost tekom šolanja v 2. letniku opraviti določene difference, kar jim bomo na delavski univerzi omogočili in se s tem enakovredno vključiti v nadaljnje šolanje. Možnost vključitve v ta program je dokaj odprta in dostopna.

VOZNIK AVTOMEHANIKA: IV. stopnja zahtevnosti. Vpisujemo v 1. letnik. Šolanje bo trajalo 3 leta. V ta program se lahko vpišejo občani, ki so uspešno zaključili 8. r. osnovne šole ali pa kateri koli skrajšani program srednjega usmerjenega izobraževanja. Znano je, da bodo po določilih Zakona o prevozihi, od 1992 leta dalje morali imeti poklicni vozniki motornih vozil, strokovno izobrazbo IV. stopnje zahtevnosti.

Vsem, ki si želijo pridobiti ta poklic nudimo ugodnost vključitve v izobraževanje, ki bo prilagojeno odraslim udeležencem.

STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE ZA SMER—VOZNIK:

Ta program je namenjen vsem, ki že imajo katero koli strokovno (poklicno) izobrazbo IV. stopnje zahtevnosti in se želijo preusmeriti v poklic VOZNIK motornega vozila. Šolanje bo trajalo 1 leto, vsebovalo pa bo izključno strokovne vsebine, ki so po programu namenjene poklicnim voznikom.

Vse navedene oblike izobraževanja bodo prilagojene odraslim udeležencem s prilagojenimi učnimi programi ter oblikami in metodami, ki upoštevajo posebnosti odraslega in zaposlenega človeka. Tako predvidevamo, da bodo »predavanja« le trikrat tedensko v popoldanskem času.

Pouk bo v seminarsko-tečajni obliki. Učni predmeti si bodo sledili drug za drugim in ne vsi hkrati, kar je zelo primerno za odrasle.

Sicer pa — s poukom bomo predvidoma pričeli že v mesecu septembru t.l., brž, ko bo za posamezni oddelek dovolj prijavljenih kandidatov.

Zaradi tega vabimo vse zainteresirane občane, da se čimprej zglasite na delavski univerzi, ki ima svoje prostore v Nazarjah (prizidek k Delavskemu domu), kjer boste lahko dobili podrobnejše informacije ali odgovore na vprašanja, ki bi vas v zvezi z vpisom v izobraževanje zanimala. Lahko pa pokličete tudi po telefonu na številki: 831-962 in 831-938, vsak dan (razen sobote) od 7.00 do 15.00 ure, v sredo pa do 16. ure.

V času, ki prihaja, postaja znanje vedno pomembnejši dejavnik uspešnega dela in vključevanja v medsebojne ljudske odnose. Edino znanje je tisto, ki spreminja osebnost in družbo na višjo raven.

USSR Z-16 UKRAINE DONETSK
REG-073

RB5IEU

TO

YU3DSW
DATE 090487
TIME 0130
BAND 3,5
RST /MOD 569 / CW

PSE — QSL-TNX

KN 98 CC YURA

PO BOX 88 MOSKOW 73 !

Radioamaterske OSL kartice, ki so posebna potrdila o vzpostavljenih prvih vezah, lahko vsebujejo poleg tehničnih, zemljepisnih in časovnih podatkov tudi kratka osebna sporočila, so pa lahko različno grafično in likovno oblikovane. Običajno izmenjava poteka preko mednarodne QSL službe, po dogovoru pa tudi po pošti, kar gre mnogo hitreje. Poleg zemljepisne razdalje določa pomembnost potrjene zveze še redkost zveze, zveze ob humanitarnih in drugih akcijah, jubilejih ter drugih posebnih dogodkih, zveze s pomembnimi ustanovami ter znanimi osebnostmi itd.

Tudi nekateri člani mozirskega kluba imajo že lepe zbirke QSL-kartice. Kot primerek objavljamo kartico, last Mira Prašnikarja iz Kraš, YU 20 N. Kartico mu je poslal ukrajinski amater za vzpostavljeno zvezo na KV postaji Radiokluba Mozirje YU 3 DSW.

Od Logarske do Ljubnega

*Prelepa Savinjska dolina si ti,
krasota si vseh dolin,
okrog in okrog okrašena
od prelepih Savinjskih planin.*

*In ta lepa bistra Savinja
izpod Okrešlja se v dolino razliva
pod strmim skalovjem se skriva
a v Logarski dolini se zopet odkriva.*

*Daleč naokoli po svetu
poznajo prelepo solčavsko faro,
ki ima nad tritisoč let
že tiso staro.*

*Luče je lepa mala gorska vasica
okrog in okrog jo krasijo vrhovi
Raduha, Planica in pa Krnica.
Ljudem ne manjka dobre volje
zato si zapojejo pesem, ki pravi
gorših ljudi na svetu ni, kot smo mi Lučani
in če bom zdrav, še bom dal za en bokal.*

*Za Ljubno me je že dosti ljudi spraševalo
in se za ta kraj zanimalo.
Jaz povem jim pač tako,
da prijazen trg je to.*

*Ti zeleni gozdovi in bistra Savinja
še vedno nas na flose spominja,
stotisoči po tebi so plaval splavi,
ki si jih v Zidanem mostu prepustila Savi.*

*Srečen je človek, ki v Savinjski dolini živi,
daleč naokoli po svetu
si marsikdo Savinjske doline želi.*

Jože Kovšek-Bajš
Ljubno

ZKZ Mozirje

Blagovnica Gornji grad

Oddelek tekstil

PRILOŽNOST ZA UGODEN NAKUP

Tekstilni oddelek Blagovnice v Gornjem gradu obvešča cenjene kupce, da so zelo dobro založeni z blagom, tekstilnimi izdelki, obutvijo, zavesami in drugimi izdelki. Za svoje kupce smo v dneh od 1. — 30. septembra pripravili posebej ugodno prodajo, saj bomo nekatere izdelke prodajali 20% ceneje. Se priporočamo!

Frizerski salon

»MANJA«

Ljubno ob Savinji

zaposli

frizerko

z delovnimi izkušnjami

Osební dohodek je 5.000.000 din.

*Ugledni slovenski novinar išče v dolini primerno staro
zgradbo za manjšo počitniško hišico.
Cena po dogovoru.
Ponudbe pošljite na uredništvo Savinjskih novic.*

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA

MOZIRJE

Komisija za medsebojna delovna razmerja
v VVO Mozirje
razpisuje naslednja
prosta dela in naloge:

- 1. V DE Luče:**
delavka za opravljanje del in nalog varuhinje predšolskih otrok in čistilka za določen čas do 31. 8. 1990 s polovičnim delovnim časom (104 ure mesečno), del. čas od 10,30 — 15,30 ure
- 2. V DE Solčava:**
delavka za opravljanje del in nalog varuhinje predšolskih otrok in čistilka za določen čas do 31. 8. 1990 s polovičnim delovnim časom (104 ure mesečno), del. čas od 12-17 ure
- 3. V DE Nazarje:**
delavko za opravljanje del in nalog čistilke za 6 ur dnevno in varuhinje za 2 uri dnevno za nedoločen čas s polnim delovnim časom, del. čas od 12 — 20 ure.

POGOJI:

- kandidatke za opravljanje del in nalog pod točko 1. in 2. morajo imeti končano šolo za varuhinje ali srednjo vzgojiteljsko šolo
- za vsa objavljena dela in naloge morajo kandidati predložiti naslednjo dokumentacijo 30. 9. 1989:
 - prošnja za sprejem v delovno razmerje
 - kratek življenjepis z vsemi zaposlitvami
 - spričevalo o končani šoli
 - rojstni list
- zaradi specifičnosti dela mora kandidat pod točko 1. in 2. stanovati v kraju, kjer DE posluje

Rok za zasedbo delovnih mest je 1. 11. 1989.

Za vsa objavljena prosta dela in naloge je trimesečno poizkusno delo. Stanovanja nimamo. Prošnje pošljite na naslov: VVO Mozirje, Šolska 25, 63330 Mozirje.

ZKZ MOZIRJE,

TOZD TRGOVINA IN GOSTINSTVO

v svoji trgovski poslovalnici
ELEKTRO LJUBIJA
nudi cenjenim kupcem
konsignacijsko prodajo za devize

za vse vrste
motornih žag **STIHL**
za škropilnice **STIHL**
za čistilce za gozdove
in travnike **STIHL**.

Priznani proizvajalci **STIHL** vam je na voljo v prostorih **M-ZKZ**.

ZAHVALA!

V imenu Turističnega društva Gornji grad se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste vsak po svojih močeh prispevali svoj delež pri izvedbi 20. Čebelarskega praznika. Osebnostno se zahvaljujem vsem, ki ste pripravljali in sodelovali na povorki »Gornji grad nekoč in danes« in na veličasten način potegnili iz pozabe stare kmečke običaje in opravila, pa čeprav samo za en popoldan.

Predsednik programskega odbora
20. Čebelarskega praznika:
EDI MAVRIC

gorenje glin

Gorenje — GLIN,
Lesna industrija,
p.o. NAZARJE

objavlja
prosta dela in naloge

VODJA SKRBNISTVA PREMOŽENJA

Pogoji: VI/VII stopnja ekonomske smeri in 3 oz. 1 leto delovnih izkušenj
Kandidate prosimo, da pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev za objavljena dela in naloge v 8. dneh po objavi na naslov: Gorenje — GLIN Nazarje, Kadroviski sektor, 63331 Nazarje, kjer dobite tudi vse potrebne informacije.

JAVNA ZAHVALA

Podpisana **POLJANŠEK VINKO** (Zg. Pevc) in **ZAGOŽEN Alojz** (Sp. Pevc) iz Bočne se preko našega glasila želiva zahvaliti vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali 24. julija letos, ob priliki udara strele v kozolec Zg. Pevca. Prvoimenovani se zahvaljujem, da ste nam pomagali rešiti, kar se je rešiti dalo.

Glavno vlogo so odigrala Gasilska društva, ki so na požarišče prihitela s celotnega območja občine. Če njih intervencija ne bi bila hitra in uspešna, bi se vnel kozolec **ZAGOŽENA**, od tod pa bi se požar prav lahko razširil še na druge stanovanjske in gospodarske objekte.

Človeška solidarnost in dobra opremljenost gasilskih društev sta preprečila še večjo katastrofo.

Vsem sodelujočim v boju z ognjeno stihijo, predvsem pa sodelujočim gasilcem, iz srca iskrena hvala.

Ljubljanska banka

Temeljna banka Velenje

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM

ČESTITAMO

**ZA 12. SEPTEMBER
— PRAZNIK OBČINE
MOZIRJE**

Tekmovanje paraplegikov

Na Ljubnem so se zopet zbrali paraplegiki iz različnih slovenskih krajev ter se pomerili v namiznem tenisu. Ta tekmovalna potekajo že vrsto let in zato je letos republiška zveza paraplegikov organizatorjem podelila priznanja za prizadevnost in vztrajnost pri organizaciji tega tekmovanja. Paraplegiki so letos predlagali, da bi to srečanje, ki sicer sodi v okvir prireditve Flosarskega bala, dali v republiški ko-

ledar in da bi bilo hkrati republiško prvenstvo paraplegikov in tetraplegikov v namiznem tenisu.

Letos so največ namiznoteniškega znanja pokazali igralci iz celjske regije, ki so med ekipami zasedli prvo mesto. V igrah posameznikov pa je med paraplegiki zmagal Matjaž Antlejš, med tetraplegiki pa Pečnik.

R. P.

Dan Savinjskih lovcev letos v Solčavi

Lovska družina Solčava je letos organizirala že 7. tradicionalni praznik Savinjskih lovcev.

Slavje je bilo v soboto 19. 8. Ob 10. uri so se na strelišču pomerili Savinjski lovci v strelskem tekmovanju za prehodni pokal SO Mozirje. Tekmovali so v treh disciplinah; na tarčo srnjaka na 35 metrov z MK puško, na tarčo bežečega merjasa in z lovsko puško risanico na tarčo srnjaka na 100 metrov.

V kombinaciji je bila najboljša ekipa LD Solčava I s 646 krogi, ki je prejela tudi prehodni pokal. Drugo mesto je zasedla ekipa LD Solčava II s 614 krogi, na tretje mesto pa se je s 56 krogi uvrstila ekipa LD Luče II.

Pri posameznikih je prvo mesto v kombinaciji zasedel Prušnik Vido iz LD Solčava s 255 krogi.

V okviru praznovanja je bilo organizirano tudi nagradno tekmovalanje z lovsko puško. Prvo nagrado trofejo gamsa si je priboril član lovske družine iz Kamnika.

V Lovskem domu je LD Solčava odprla tudi okusno urejeno razstavo trofej in prepriranih divjadi živečih na območju Zgornje Savinjske doline. Razstavo si je ogledalo veliko število obiskovalcev. Po zadovoljnih obrazih in

izrečenih pohvalah na račun razstave ocenjujemo, da je le ta dosegla svoj namen.

Slavje se je nadaljevalo še poznno v noč in tudi naslednji dan v nedeljo smo se še povesečili ob gamsovem golažu, dobri kapljici in veselih zvokih ansambla Zmaji.

Razšli smo se v upanju, da ta naš praznik Dan Savinjskih lovcev ne bo zamrl, ampak da se bomo še naprej srečevali na tem tradicionalnem prazniku, vsako leto v drugi lovski družini.

Komisija za lovstvo pri SO Mozirje je najzaslužnejšim lovcem na območju naše občine podelila priznanja.

Priznanja Izvršnega sveta so prejeli: Andrej Marinc ml. in Ivan Kolšek iz LD Mozirje, Alojz Planovšek in Milan Zavolovšek iz LD Dreta Nazarje, Marko Kolenc, Peter Kranjc in Venčeslav Zavolovšek iz LD Gornji grad, Viktor Kolenc in Konrad Rozenstejn iz LD Rečica, Ivo Kranjc, Rudi Krumpačnik in Andrej Napotnik iz LD Ljubno, Ivan Filipčič, Jože Plesnik in Peter Pečovnik iz LD Luče, Stanko Klemenšek in Kristijan Plesnik iz LD Solčava.

FRANC PODBREŽNIK

Goran Horvat razstavljaj na Ljubnem

Prireditelji tradicionalnega Flosarskega bala na Ljubnem so tudi letos pripravili zanimivo razstavo likovnih del. Lepa lastnost vseh razstavljalcev je, da podarijo eno svoje delo ljubenski osnovni šoli, kjer so vsakoletne razstave. Tako je letos šola bogatejša še za delo mladega umetnika Gorana Horvata iz Nizke, kajti njegove slike so bile letos na ogled v času, ko je potekal Flosarski bal. Ob slikarskih delih so lahko obiskovalci ob

otvoritvi razstave uživali tudi ob kulturnem programu, ki so ga pripravile ljubenske pevke pod vodstvom Lenke Kraljeve in domače glasbenice.

Strokovno je razstavo in nasploh delo Gorana Horvata predstavila diplomirana umetnostna zgodovinarica Milena Koren Božiček iz Titovega Velenja, ki je posebej opozorila na veliko moč in neizčrpno enegijo Horvatovih del.

Koristni, menda pa nevarni

Delo z računalniki, pisarniškim orodjem novega tisočletja, skriva malo znane nevarnosti, ki bi jih kazalo natančneje proučiti z raziskavo, pri kateri bi sodelovali inženirji, zdravniki, specialisti za medicino dela, psihologi in strokovnjaki za organizacijo dela. Šele takšna raziskava bi omogočila globlje spoznavanje vseh strupenosti računalniške revolucije in sprejemanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti za zdravje ljudi, ki delajo s temi učinkovitimi napravami.

Prodor računalnikov v administrativne ustanove, tovarniške dvorane in k posameznikom v zadnjih letih podira vse rekorde.

Zdravstveni problemi, ki nastajajo ob delu pred računalniškimi zasloni, so malo znani in morda pravi zaradi približnih ocen, ki so posledica pomanjkanja podatkov, povzročajo še večjo zaskrbljenost, kot bi jo sicer. Znano je, da delo ob računalniku škodi vidu, vpliva na mišični in

hrbtenični sistem operaterjev, posredno pa tudi na stres. Toda izvedenci v isti sapi zatrjujejo, da ima takšne posledice pravzaprav vsako intenzivno pisarniško delo.

Toda sodobni pisarniški pripomočki utegnejo nositi druge nevarnosti. Statistika ugotavlja, da je med operaterkami opaziti visoko stopnjo spontanov splavov, njihovi novorojenčki pa bolj kot mnogi otroci trpijo zaradi telesnih okvar. Raziskave teh nevarnosti do sedaj niso potrdile, kaj: med splavi in težavami ob rojstvu ter izjemno šibko radiacijo z računalniških zaslonov ni bilo mogoče najti otipljive vzročne povezave.

Kljub temu pa so statistični podatki sprožili akcije sindikatov v nekaterih razvitih državah. Tako ponekod že upoštevajo pravico nosečih delavk, da jih v času do poroda premestijo na druga delovna mesta ali jim celo odobrijo dopust.

B. M.

Pročelje prenovljene katedrale v Gornjem gradu. Kamniti portal še čaka na prenovo.

Biser med kulturnimi spomeniki

V naši dolini se lahko ponašamo z vrsto zanimivih in zgodovinsko pomembnih spomenikov. V sam vrh sodi gotovo katedrala v Gornjem gradu. Vemo njeno zgodovino, zato tu ne bi razpredal preteklost te znamenite in veličaste stavbe. Vendar ne bo odveč ponoviti, da gre za eno redkih stavb, ki so v slogu ljubljanskega baroka. Morda še marsikdo ne ve, da je ta cerkev po prostornini največja v Sloveniji. Kot povedo zgodovinski zapisi je bila načrtovana z dvema 80 m visokima zvonikoma. Tudi če teh ni, je vendarle lepota med vrstnicami!

Potres in predvsem vojne poškodbe so načele zgradbo do te mere, da so strokovnjaki opozarjali na nujnost gradbenih posegov za njeno ohranitev. Že leta nazaj so po malem krpali, prav zaradi pa so se leti po prihodu župnika Ivana Korena v Gornji grad. Njegovi zavzetosti in vztrajnosti gre velika zaslug, da je sedaj katedrala prenovljena. Le portal še čaka na popravilo oziroma obnovo. Tudi orgle še niso posodobljene, če pa bi bile, bi bilo mogoče v tej prekrasni cerkvi prirediti privlačne koncerte.

Glavni del prenove je sedaj gotov, zato smo povprašali župnika Ivana Korena kako je ta potekala. Saj to so bila obsežna in nemalo nevarna dela na višini.

Najprej so obnavljali kritino na zvoniku, vendar pa so se dela začela v večjem obsegu šele, ko so se lotili kritine na kupoli z bakreno obrobo. Potrebno je bilo narediti iz 50 m³ mecesnovega lesa skode, da so lahko pokrili ta del strehe. Ob tem so obnovili še dele ostrešja.

Temu je sledilo odvodnjavanje meteorskih voda okoli zgradb, bilo je potrebno kar 250 tekočih metrov drenažnih vodov. To je bilo zelo potrebno, saj je vlaga vleklo v stene zunaj in notraj cerkve. Vlaga pa povzroča veliko škodo. Temu delu je sledila izdelava fasade na kupoli, to so trikrat belili in še posebej zaščitili s silikoni. Narejena je bila še fasada na delih nad streho, nato pa so se lotili zunanjih površin na južnem delu in hkrati obnavljali ostrešje. Sledila je prenova ostalega dela fasade cerkve. Tudi preostalo ostrešje se je prenovilo.

A. Videčnik

Nova podoba

Trgi v Zgornji Savinjski dolini so razmeroma zgodaj dobili svoje grbe. Ti so se v rabi že kar dobro uveljavili in prav je tako. Treba je namreč vedeti, da vsi kraji v Sloveniji nimajo teh znakov preteklosti! Tudi naše glasilo nosi v glavi vse štiri grbe, se pravi krajev Gornji grad, Mozirje, Rečica in Ljubno.

Ob letošnjem občinskem prazniku je bilo treba najti skupno podobo teh grbov, da bi tako nekako predstavljali našo občino. Naš slikar Goran Horvat se je te

naloge lotil in jo tudi uspešno opravil. Tako bomo prvič skušali predstaviti skupno podobo naših grbov, pač oblikovalsko tako predstavljeno, da je vidna trdna povezava vseh teh krajev v celoto, se pravi ene in druge doline. Mislimo, da je upodobitev ustreznna in da smo dolžni slikarju Goranu Horvatu izreči zahvalo za opravljeno delo, tembolj, ker ga je rad prevzel in svoj izdelek poklonil dolini.

A. V.

Kulturna razmišljanja v Nazarjah

V predhodni številki smo že pisali o nameri, da se Vrbovec v Nazarjah obnovi in popravi po načelih varovanja kulturnih spomenikov. Danes lahko objavimo še prizadevanja vodstva gozdnega gospodarstva, da bi v spodnjih prostorih, ki so dostopni od zunaj, uredili spominsko sobo. To naj bi bil prvi korak k uresničenju zamisli o kulturni oplemenitvi okolja zelo zanimivega gradu, ki nam zaradi zunanje videza nekaj let nazaj ni ravno delal čast.

Direktor inž. Cajner je pred nedavnim sklical skupino ljudi v želji, da bi načrtovali izgled bodoče spominske sobe. Dejstvo je, da je prava sramota, da naša dolina, ki je stoletja živela od gozdov, nima niti enega prikaza nekdanjega dela v gozdovih, razvoja delavskega gibanja in ne nazadnje ljudi, ki so vse to naše bogastvo skozi leta čuvali in ga tudi ohranili našemu rodu.

Razgovor je potekal seveda zaenkrat še neobvezujoče, saj se morajo mnenja skrepati, zagotovi se naj takšna vsebina prikaza, ki bo kar najbolje osvetlila preteklost

stroke in razvoj gospodarskega in socialnega napredka v dolini. Pozneje bi se morda pristopilo tudi k urejanju likovnega dela v gradu in okolici. To pa je seveda večji zalogaj, ki ga eno samo podjetje ne bo zmoglo in bo zato treba v okviru Občinske kulturne skupnosti zastaviti široko akcijo. Končno ne gre le za sam grad, gre tudi za dolino, ki bi jo tako s posrečeno likovno podobo zelo obogatili. Likovni umetniki naše doline bodo gotovo po svojih močeh pomagali preseči težave, saj bi pač prispevali dela za »svojo« dolino. Razveseljivo je že dejstvo, da se o čem takem sploh razmišlja, seveda pa bo čas pokazal kaj je od tega uresničljivo.

Tako kot stvari sedaj izgledajo, je volje dovolj, tudi možnosti za prve korake so utemeljene, saj v Arhivu Kulturne skupnosti v Mozirju obstoja bogato gradivo, ki bi se s skromnimi sredstvi dalo prirediti za razstavne namene. Tako je tudi z starim gozdarskim orodjem, ljudje bodo pomagali, kot so ob takih prilikah vseli!

A. Videčnik

Secesijska stavba v Mozirju

Marsikateri mimoidoči ne opazi lepote zgradbe v kateri je uprava trgovskega podjetja Savinja. Gre za edinstven primer secesijske gradnje, ki je bila v modi tam okoli prelomnice stoletja in še nekaj let za tem.

V večjih mestih tovrstne stavbe skrbno vzdržujejo, saj so neke vrste kulturna dediščina. Naša v Mozirju je že marsikje ranjena, razni posegi v njo v preteklosti so bili neprimerni, saj se je tako zunanja podoba spreminjala. Zato bi kazalo vsaj v naprej posvetiti ustrezno pozornost tej lepi stvaritvi zidarskih mojstrov in arhitektov.

Na pročelju nosi zgradba letnico 1909. Tudi okovje je na balkonu še pristno, okrasje na fasadi je še dokaj trdno in bi se lahko z manjšimi posegi utrdilo. Ta hiša je poleg redkih starih v trgu, gotovo najlepša in pomeni lahko znamenitost, če ji bomo pomagali premagati čas.

Mlajši prebivalci ne vedo, da je to lepo hišo zgradil trgovec Rudolf Pevec. To je bil zelo podjeten mož in ima velike zasluge

za razvoj sadjarstva pri nas. Lahko bi rekli, da je bil veletrgovec, saj je imel svojo podružnico v Beški (Srem) od koder je dobavljal za širše slovenske potrebe razne žitarice, moko, mast, slanino, svinje in karlovsko vino (Sremski Karlovci). V oglasu iz leta 1921 piše med drugim: »Nakupoval bom direktno od kmetov, ter bom mogel z vsako drugo trdno konkurirati. Obenem bom tamkaj prodajal deske, les in droge...«

Znano je, da je Pevec odkupoval sadje po dolini in da je prav zaradi te kupčije, verjetno se je preveč gmotno razdal, tudi zabredel v težave. To pa je potem imelo za posledice, da se je izselil iz Mozirja.

Vsekakor je moral Pevec biti razgledan možakar, saj kdo drugi ne bi izbral takšno zgradbo za svoj dom. Prepričani smo, da bo sedanja uprava Savinje ukrepala za zaščito zunanje videza lepe secesijske stavbe v Mozirju in edine te vrste v dolini.

A. Videčnik

Gobarji na plan!

Gobarji imajo v tem času polne roke dela, upamo, da tudi polne posode. Mnogi iščejo gobe na srečo, prav sreča pa se včasih nasmehe tudi ta pravim gobarjem, ki se sicer poredko vračajo praznih rok s svojih poti. Nekako tako bi lahko rekli za Jaka Krefta z Rečice ob Savinji, lovca in seveda gobarja, pa za »spremljevalca« Ivana Veneka. Na pobojno Mozirskih planin sta se namenila po jurčke, lisičke in druge dobrote. Jurčkov je bilo bolj malo, nekaj več lisičk, še več pa naključne sreče.

Jaka je na Golički loki pod Goltmi nenadoma zagledal gobo

velikanko in še pravo redkost povrhu, saj je za njeno ime zvedel šele, ko je pogledal v knjigo. Redkost je poleg imena seveda predvsem njena velikost. Tehtala je 1,71 kilograma, premer njenega klobuka pa celih 42 centimetrov. Gre za razmeroma redko gobo v Sloveniji Polyporus squamosus, za luskastrga luknjičarja, ki raste zgodaj pomladi in poleti, več let na istem mestu in je zelo mlad tudi užiten.

Gobarji — to je lahko tudi izziv za vas. Boste našli večjo gobo, zlasti kar se premera klobuka tiče?

J. P.

Kako je res škodljivo delo za računalniki?

Letošnja zadrečka liga v malem nogometu je končana. Tekmovanje je potekalo na igrišču v Kokarjah, trajalo pa je dva meseca. Udeležilo se ga je deset ekip. Borac, Sloga, Cebelice, Motorčki, M-market, Emil, Smartno, Radmirje, Nazarje in Billy. Prvi je bil Borac, drugi Smartno, tretje mesto pa je osvojila ekipa M-market, ki jo prikazuje naša slika.

Jaka Kreft s »trofejo«, ki se je ne nadeja več.

Generacije — (odlomek)

Pri Anžičih so se pripravljali na spomladansko setev. Sonce je vedno močneje gredo in sneg se je samo tu in tam zadržal v krpah in pred hišo, posebno pa še pred hlevom, ker je zgodaj spomladi zaradi odjuge padel s strehe in se zbil ter sedaj začel tajati in kopneti.

Marsikje se je poznalo, da je prišla pomlad. Spomladanskih telohov in trobentic na Anžičevem hribu res ni bilo, čeprav so tam rasle prve spomladanske cvetke, zato pa je bil prazen že četrti sod, ki so ga jeseni napolnili s tolkcem pri pipi je malo curljalo. Ostal je en sod, ki ga je Anton vedno hranil za poljske delavce in za plevce, ki so k njemu hodile pomagat na polju plet in žet.

»Tona« — kakor so ga klicali vaščani je bil visok, vitek, dolgega obraza, počasnih kretenj, zvonkega in osornega pogleda vendar pa marljiv in priden gospodar.

Ni bil na svojem posestvu. Kot 17 leten fant je bil flosar in večkrat je peljal na Rogelco ter si tako prislužil lepo vsoto denarja ter se nato oženil k Anžiču. Vzel je za ženo edino hčer Ano, ki je bila pravo nasprotje njega. Bila je manjše postave, suha, odrezava in skrbna gospodinja. Veliko se je govorilo, da je imela nekaj za bregom, da se ni prej poročila. To poslednje je snubce vznemirjalo in izgledalo je, da bo Ana ostala sama in da bo posestvo prevzel njen brat Polde, ki se je edini vrnil domov iz prve svetovne vojne. Tona je rešil situacijo in posestvo je prišlo v roke njej, ki mu je dala ob poroki zapisati polovico premoženja, ki je bilo po velikosti eno od največjih v vasi ter poleg vsega še lepo in skrbno obdelovano za kar je skrbela do poroke Ana sama.

»Veš Ana«, ji je omenil Tona dan pred poroko, »slišal sem, da si imela nekaj z moškimi, prav bi bilo, da mi poveš pri čem sem predno se poročiva.« »Nič ni bilo kaj posebnega«, mu je odvrnila Ana ježno in pri tem obrnila po-

gled proč od njega kakor da bi se sramovala tega, kar je bilo. »Ljudje me imajo v zobeh, kakor vse, ki se ženijo«, je še dodala in odšla.

»No, le počasi! Hočem se prepričati, kaj je bilo, ker ljudje govorijo, da si si odpravila plod«, je Tona vprašal nekako bolj trdo in odločno.

Ana se je vrnila in omahujoče povedala: »No, ne tajim, da sem nedolžna in veš, da sem imela rada Rudija. Ti se ne boš z mano poročil, ker te imam rada ampak boš dobil polovico posestva in boš postal Anžič. To pa nekaj pomeni!«

»Prav, prav«, nadaljuje Tona, »toda rad bi vedel kaj je res glede tistega otroka, ki bi se po govoricah moral roditi?«

»Da, rodil bi se toda ni se«, je ježno in brez prikrivanja nadaljevala Ana, ki jo je Tonovo vprašanje že spravljalo v slabo voljo.

»Tebi sem povedala, da se ne morem zaradi dedca ampak, ker bom prevzela posestvo in zato mi je potrebna pridna moška delovna moč. Tebe ne ženem v to ampak lahko sam izbiraš s kom se boš poročil. Poznam pa vas Glušce, da ste pohlepni po zemlji in da boste pretrpeli in prenesli omadeževano čast, ker vam je bogastvo edino na kar mislite.«

»Veš, da nisem s tabo še poročen in da to tudi ne bom, če hočem. Ni mi mar, kar si imela prej s fanti, vem pa, da si bila pridna in delovna in poročiva se lahko že čez tri tedne vendar pa je po poroki polovico grunta mojega. K hiši ne bom prišel praznih rok in lahko bomo obnovili marsikaj. Rodili se bodo otroci in srečo si bova lahko ustvarila.«

Po tem razgovoru med njima ni bilo več prepira. Anina mati je v poroko dovolila takoj po velikonočnem postu in na gruntu Anžičevih je pričelo novo življenje in sedanja pomlad in zemlja sta nestrno pričakovala novega gospodarja.

ANTON KOMAR

»Nova doba« poroča...

V nekaj prejšnjih številkah smo obudili spomin na vsebino poročanja celjskega tednika Nova doba. Naj tudi tokrat sežemo po številki 52 iz leta 1921. V njej piše pod naslovom Turistika in šport, o občnem zboru Savinjske podružnice SPD.

Planinci so se takrat srečali na občnem zboru, ki je potekal v Žalcu. Iz poročila načelnika društva Frana Kocbeka je razbrati, da je podružnica štela leta 1920 439 članov. 63 jih je bilo »ustanovnikov«, eden je bil častni član, ostali pa člani. Kot lahko razberemo iz poročila so bili ustanovniki tisti člani, ki so plačali ustanovni delež, ta pa je bil sorazmerno visok, saj govori Kocbek, da so celjski ustanovniki plačali le del »ustanovnine« v višini 100 K. Kako je društvo napredovalo kaže tudi podatek, da je od zadnjega občnega zbora povečalo število članov za novih 160, največ v Celju in Hrastniku. Iz tega je mogoče sklepati, da je Savinjska podružnica Slovenskega planinskega društva zajemala zelo široko območje. Pohvalili so se, da imajo celo v

Zagrebu 10 članov! Menili so, da je takšen porast posledica širjenja smisla za planinstvo in večje ljubezni do gora na sploh. Pri tem so pohvalili za prizadevanja pri zbiranju članov, posebno gospe Omladičeve iz Celja in učitelja Miloša Roša iz Hrastnika. V Žalcu je bila prizadevna »gospica« Jana Hodnikova, na Vranskem pa »gospica« Slavka Schwensterjeva.

Spomin časti so posvetili umrlim ustanovnikom in sicer Janezu Krivcu iz Luč, Mihaelu Vošnjaku iz Gorice in Dragu Posu, ki je tako vneto raziskoval naše podzemne jame.

Zal se danes le premalo spominjamo velikih zanesenjakov, ki so za ceno hudih sporov širili planinsko omiko med našimi ljudmi. Ko ocenjujemo njihova prizadevanja v časih pred prvo svetovno vojno in takoj po njej, se premalo zavedamo pomembnosti njihovih dejanj. Brez njih, ki so bili stebri Slovenstva, bi morda zgodovina marsikaj zapisala drugače...

A. VIDEČNIK

Zanimiva listina

Včasih se po naključju najde kakšna zanimivost iz naše preteklosti. V Šoštanju ima prizadevni zbiralec Čebul v svoji zbirki listino, ki je neke vrste prodajna pogodba, izstavljena pa je s strani gosposke Vrbovec (Altenburg). Zanimiva je tudi zato, ker je iz časa, ko je celotno škofijsko posestvo bilo pod državno upravo, se pravi po ukrepih Jožefa II.

Že glava lepo tiskane listine je vsebinsko zanimiva. V njej piše, da se ta listina izdaja od cesarsko-kraljeve škofijske gospodarske Vrbovec na Štajerskem, v celjskem okraju. Nato se v njej razglša, da se tej gosposki pripadajoče rustikalno posestvo v kraju

Zavodnje odproda z vsemi pravicami skladno s kupno pogodbo (prodajno) sklenjeno v Velenju 7. decembra 1820 Matiji Potočniku. Temu je služila še zaščitna pogodba z dne 27. avgusta 1821.

Prejšnji lastnik prodanega posestva je bil Jožef Slivnik, ki je očitno imel tudi prodajno pravico dodeljeno od gosposke.

Sledijo podatki o premičnem in nepremičnem premoženju, ki je predmet te pogodbe. Nato pa še vedno pogoji o veljavnosti kupčije, kot pokorščina, spreminjanje posesti z dovoljenjem gosposke, plačevanje dajatev, pristojbin za spovedbo pogodbe in podobno.

A. VIDEČNIK

V časih takoj po vojni. Na avtobusni postaji na Ljubnem.

Veterinarsko dežurstvo

21. 8. do 27. 8. Kralj, Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
28. 8. do 3. 9. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179
4. 9. do 10. 9. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
11. 9. do 17. 9. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
18. 9. do 24. 9. Šturm Bojana, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-017, 857-722

Dežurna služba Elektro Celje Nadzorništvo Nazarje za mesec september 89

Od 28. 8. — 3. 9. 1989 Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
Od 4. 9. — 10. 9. 1989 Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 11. 9. — 17. 9. 1989 Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
Od 18. 9. — 24. 9. 1989 Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
Od 25. 9. — 1. 10. 1989 Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
V slučaju kakšnih sprememb pokličite Elektro Celje Tel. 25-841, kjer dobite vse potrebne informacije.

Kino »Dom« Mozirje v septembru

2. 3. SMRTONOSNO OROŽJE — ameriški film — akcijski
Glavne vloge: Mel Gibson, Danny Glover
7. PRIROČNIK ZA SEKS — ameriški film — erot. komedija
Glavne vloge: Louie Bonanno, Tally Brittany
9. 10. UMAZANI PLES — ameriški film — ljub. drama
Glavne vloge: Jannifer Grey, Patrick Swayze
14. BENEČANKA — italijanski film — erotični
Glavne vloge: Laura Antonelli, Monica Guerritore
16. 17. DEMONI II. — italijanski film — grozljivka
Glavne vloge: David Knight, Bobby Rhodes
21. FANTASTIČNI UBLJALEC — angleški film — kriminalka
Glavne vloge: Timothy Bottoms, Vrhstophor Cazenove
23. 4. NISEM JAZ NORA — ameriški film — drama
Glavne vloge: Rosanna Arquette, Eric Roberts
28. LJUBEZEN, SEKS IN NEKAJ DRUGEGA — ameriški film — ljubezenski
Glavne vloge: Rob Lowe, Domi Moore
30./1. 10. SILE MOČI — ameriški film — akcijski
Glavne vloge: Steve James, William Wallace

Kino »Jelka Nazarje v septembru

2.—3. LETEČI BANDITI, ameriški film — akcijski
6. OREL PRAVICE, ameriški film — komedija
9.—10. NEVIHTA NA KOLESIH, ameriški film — zabavni
13. PETEK 13. VI. DEL, ameriški film — horor
16.—17. POLICIJSKA AKADEMIJA III, DEL, ameriški film — spektakel
20. ŽENSKA SOKOL, ameriški film — spektakel
23.—24. BILOXI BLUS, ameriški film — vojni
27.—30. KOKSANA, ameriški film — komedija
1. 9. KOBRA, ameriški film — kriminalka

Kino Ljubno v septembru

2.—3. IX. NILSKI DRAGULJ — amer. film — komedija
5. IX. KRALJ DISKA — ameri. film
9.—10. IX. SILVERADO — amer. film, vestern
12. IX. LOV NA ZELENIM DIAMANT — amer. film
16.—17. IX. MLADI VOJAKI — amer. film, kriminalka
19. IX. ORGLJE V CARSKI VASI — nemški erotični film
23.—24. IX. MATA HARI — amer. vohunski film
26. IX. CUDEŽ V OSMI ULICI — amer. znanstven. film
28. IX. DEKLETA ZA UŽITKE — nemški erotični film — NOČNI KINO
30. IX. — I. X. KROKODIL DUNDE — avstral. pustol. film

Matična kronika za mesec julij 1989

POROKE: Podkrižnik Zoran, star 24 let iz Žlavora 2 in Pistotnik Majda, stara 24 let iz Šmilklavža 16; Hudej Franc, star 29 let iz Lepe njeve 18 in Zidar Marija, stara 20 let iz Radegune 27; Radotič Aleksander, star 25 let iz Mozirja, Ul. Šland. brig. 4 in Ivanovič Đurđica, stara 20 let iz Mozirja, Ul. Šland. brig. 4; Vodovnik Peter, star 21 let iz Braslovč 49/a in Klovár karmen, stara 21 let iz Sempetra v Sav. dolini 91/c; Goltnik Ivan, star 30 let iz Šmihela nad Moz. 13 in Herlah Alojzija, stara 23 let iz Radegunde 26; TKAVC Srečko, star 22 let iz Nazarj 237 in Lesnika Sabina, stara 20 let iz Nazarj 237; Zamernik Bogomir, star 25 let iz Podvolovljeka 42 in Špeh Stanka, stara 23 let iz Lenarta pri G. gradu 9; Pečovnik Anton, star 36 let iz Luč 99 in Ošep Katarina, stara 40 let iz Luč 99; Pfeifer Stanislav, star 34 let iz Nizke 25 in Breznik Sonja, stara 21 let iz Luč 31
SMRTI: Smrečnik Frančiška, stara 84 let iz Raduhe 56, Krebs Stanislav, star 62 let iz Krnice 60, Zavolovšek Matevž, star 85 let iz Lok pri Moz. 2, in Usar Liza, stara 72 let iz Ljubije 14, Pečnik Leopold, star 57 let iz Brezja 40, Kopušar Franc, star 64 let iz Šentjanža 39, Kumprej Franc, star 21 let iz Planine 25/a, Krajner Frančišek, star 81 let iz Žlavora 11, Brezovnik Alojzija, stara 80 let iz Šmartnega/Dreti 62, Zmavc Marija, stara 75 let iz Florjana pri G. gradu 43, Rihter Marija, stara 87 let iz Dola 13, Krajnc Jozefa, stara 78 let iz Bočne 45, Tominšek Stanislav, star 81 let iz Dobletine 14

Nove knjige v občinski matični knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Saul: Druga najboljša stvar, Holt: Krvava svila, Ludlum: Dvojčka tekmeča, Burk: Ljubezen v Parizu, Moravia: Človek ki gleda, Smith: Leopard lovi v temi, Ellis: Manj kot nič, Krnski: Vražji glas, Wallace: Gumenjaki, Morović: bomba la petrolia, Briskin: Samo sanje so premalo, King: Mačje pokopališče, Petan: Enciklopedija humorja, Oates: Oni, Kirst: Nevarna resnica, Stopar: Evina poštevanka, Zidar: Telegram, Virk: Rahela, Ingolič: Poslavljanje, Vrhunec: Srečna mlada generacija.
II. STROKOVNA LITERATURA: Trocky: Kosovsko vprašanje, Geister: Zgodbe iz grmovja, Makarovič: Jedi iz žitaric, Kojic: Učbenik življenja, Parin: Zanesljiva znamenja spreminjanja, Prispevki k zgodovini Saleške doline, Speer: Spomini, Krškovič: Biološko pridobivanje hrane, Košir: Srečanje s sodobniki, Poletni cvetlični okras, Vsaka vas ima svoj glas, Grosman: Bralec in književnost.
III. MLADINSKA LITERATURA: Zorman: Ded Nil in teta Filipa, Tolminske pravljice, Frančič: Skarabeji in otroška srca, Dolenc: Strupena Brigita, Cicido

Savinjske NOVICE

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaia SZDL občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rajko Pintar — Tajnica urednika Mija Pavlin — Fotograf-ska priprava Ciril Sem — Uredništvo in uprava: OK SZDL Mozirje, telefon (063) 831-850 — Žiro račun pri SDK ekspoziura Mozirje, številka: 52810-678-54000 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavek, filmi in prelom DIC, toz Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

on der f. f. Laybacher Bissthum's Herrschaft Altenburg in Steyermarf, cillier Kreises, wird hiemit öffentlich beurkundet: Es sey die im Amte

Solčavske planine Franza Ilwofa

(1. del)

Leto manj kot sto je staro delo, iz katerega si bomo spet prebrali odlomek, ki govori o naših krajih. To je knjiga o Štajerski, ki je izšla leta 1890 na Dunaju kot neštevilčena štirinajsta v zbirki Avstro-ogrska monarhija v besedi in sliki (Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild) na 412 straneh velikega formata. V njej je gradivo o deželi Štajerski razdeljeno na nekaj sklopov: najprej so predstavljene njene pokrajine (Solčavske planine so opisane na predstavljene njene pokrajine (Solčavske planine so opisane na straneh 72—73, za njimi pa savinjsko-savsko področje, ki ga v tukajšnjem prevodu izpuščam, ker ne upošteva Zgornje Savinjske doline), nato so na kratko orisani prazgodovina in zgodovina ter narodopisje, navsezadnje pa še glasba, nemška literatura in gledališče, arhitektura, slikarstvo in kiparstvo, umetna obrt in kmečko gospodarstvo. Narodopisju, šegam in ljudskemu slovestvu Slovencev ter njihovem jeziku — pri-spevka o tem sta napisala Slovenca Franc Hubad in Josip Šuman — je namenjenih le malo strani, pa še to bolj s popust-

ljivega stališča, ker Slovencev na tem prostoru pač ni bilo mogoče zamlčati. — Knjigo krasi veliko ilustracij, od katerih pa ni žal nobene z našega področja.

Zbirka Avstro-ogrska monarhija v besedi in sliki je bila ob svojem nastanku nekaj takega, kot je danes na primer Enciklopedija Jugoslavije. Razumljivo je, da je v teh delih veliko takega, kar naj bi v njih bilo — z malce samoironije smo Slovenci kot nenemški narod lahko celo veseli, da smo prišli v knjigo o avstro-ogrski monarhiji, saj bi lahko bilo celo slabše. — Prevod, ki bo izšel v dveh delih, bo pokazal, kolikšen lonček je v njej s svojimi naravnimi znamenitostmi prispevala Zgornja Savinjska dolina.

Na triplex confinium (1) Štajerske, Koroške in Kranjske se dvigajo Solčavske planine, podobne gradu na pečini, in varujejo v svojem naročju veličastne naravne prizore in nudijo s svojih vrhov krasne razglede. Le en sam odprti dojem, pri Lučah v skrajnem zgornjem delu doline Savinje, vodi v to mogočno apnenčasto gorovje. To pa je le pešpot

skozi ožino; vleče se zdaj po desnem, zdaj po levem bregu reke proti Solčavi. Ta ožina je ena najdaljših in najbolj divjih v teh Alpah; podolje se začneja tik ob reki, iz katere se kar takoj dvigajo gozdnata gorska področja in strme skalne stene. Na levem bregu ležijo stene Raduhe (2065 metrov), na desni pa se kopičijo predgorja Velikega vrha (2113 metrov) (2) in drugih velikanih. Steza se vije strmo navzgor na skalno steno, pred katero stoji ogromen monolit. Le ozka špranja ga loči od stene in steza vodi skozi to kake štiri metre visoko in komaj dva metra široko odprtino, 30 metrov nad rečno strugo — to je velikokrat Igla, v resnici veličastno prozorišče. Naprej na levi se odpre globel, ki jo obišče le redkokdo — Robanov kot (3), vendar pa se jo zelo plačajo obiskati. V svojem naročju skriva planinske travnike, okoli katerih se vleče venec gozdov. Navpično, kot da bi visele nad njimi, se dvigajo gole sive skalne stene in zaključna stebra sta Ojstrica (2350 metrov) in Veliki vrh. Od Igle navzgor se ozka dolina Savinje razširi in v eni uri dosežeš planinsko vasio Solčava, ki leži na ljubkem zelenem travniku pred

mogočnimi gorskimi velikani. Presenetljivo je dejstvo, da od Celja navzgor na celotnem področju Savinjske doline in v njenih stranskih dolinah komajda naletimo na sledove gotike, v Solčavi pa stoji majhna in lična gotska cerkev, v slogu 15. stoletja, če ni celo starejša — z osmerokotnim zaključkom v prezbitериu, zvezdastimi oboki na stropu, dobro izdelanim enostavnim gotskim stavbnim okrasjem okoli oken in lepo okensko rožo nad korom. Savinja teče kot divje kipeči gorski potok po skalnem labirintu skozi Solčavo iz Logarske doline; vanjo vodi gorsko ožina in kmalu se znajdeš na njeni zadnji dolinski terasi.

OPOMBE: (1) Na tromeji (latinsko). — (2) Višine so malce nezanesljive, kar je zaradi stanja merilne tehnike pred stotimi leti razumljivo: Raduha v resnici meri 2062 metrov in Veliki vrh med Robanovim kotom in Podvolovljekom 2110 metrov, medtem ko je podatek pri Ojstrici pravičen. — (3) V izvirniku: Rovankot. Ostala imena so zapisana seveda v nemščini in jim ni kaj očitati.

Uvod, prevod in opombe Peter Weiss